

PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN ESPAIS FESTIUS

Ajuntament de Berga

2019

PROTOCOL MARC

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Ajuntament
de Berga

Coordinació del treball:

Oficina de les Dones i LGTBI

Àrea de joventut de l'Ajuntament de Berga

Àrea de feminisme, LGTBI i societat inclusiva de l'Ajuntament de Berga

Observatori Noctàmbul@s

Autoria:

Equip Observatori Noctàmbul@s

Amb la col·laboració de:

Àrea de joventut de l'Ajuntament de Berga

Àrea de feminisme, LGTBI i societat inclusiva de l'Ajuntament de Berga

Diputació de Barcelona

© Diputació de Barcelona

Juliol 2019

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

ÍNDIX

1	PRESENTACIÓ	4
2	EXPOSICIÓ DE MOTIUS	5
3	PROTOCOL MARC PER FESTES POPULARS	7
3.1.	OBJECTIUS	7
3.2.	METODOLOGIA.....	8
3.3.	COMPROMISOS I REQUISITS.....	9
3.4.	APROXIMACIÓ A LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN CONTEXTOS D'OCI	10
3.5.	CONCLUSIONS DE LA DIAGNOSI DE BERGA.....	15
3.6.	IMPLEMENTACIÓ DEL PROTOCOL.....	20
3.6.1.	Actors, rols i responsabilitats.....	20
3.6.2.	Prevenió i sensibilització.....	21
3.6.3.	Detecció	25
3.6.4.	Atenció	26
3.6.5.	Recuperació/Reparació	32
4	RESUM DEL CIRCUIT	34
5	COMISSIÓ DE SEGUIMENT	36
6	PLA D'ACTUACIÓ	38
6.1.	INTRODUCCIÓ	38
6.2.	ÀMBITS D'ACTUACIÓ.....	38
7	BIBLIOGRAFIA	45

1 PRESENTACIÓ

L'Ajuntament de Berga es mostra fermament compromès en l'erradicació de les violències masclistes i lgtbifòbiques; un compromís demostrat a l'anterior legislatura i reforçat a través de la creació d'una nova regidoria de feminisme i LGTBI que ha de donar una visió de treball transversal en la construcció d'una ciutat lliure de tot tipus de violències masclistes.

D'aquesta voluntat de treball transversal neix, precisament, el Protocol davant les violències sexuals en espais d'oci, un document que permetrà detallar les accions necessàries de prevenció, detecció i actuació davant aquesta problemàtica social i col·lectiva. A més, detalla i dissenya campanyes i accions preventives adreçades al conjunt de veïnes i veïns de la ciutat i alhora ens detalla com ha de ser el procediment a seguir davant la possibilitat de produir-se un cas d'assetjament sexual.

L'elaboració del Protocol que enguany presentem va ser una feina que va iniciar-se el 2018 i que ha estat treballada conjuntament amb la resta de regidories, però també ha comptat amb la implicació d'entitats i persones a títol individual. Aquesta participació popular ens ha permès fer un Protocol molt més extens i detallat i ens ha obert la porta a dissenyar possibles accions més enllà dels espais d'oci nocturn, com ara els espais esportius o els espais d'oci per a la gent gran.

La Patum ens va permetre començar a treballar en alguns dels aspectes que es desenvolupaven al Protocol, com ara l'establiment de Punts Liles i el desenvolupament de campanyes preventives. La Patum en va ser l'inici, però es van anar esdevenint en el conjunt de festes que s'organitzaven des de l'Ajuntament de Berga, amb una resposta veïnal que ens donava peu a seguir i ampliar aquesta feina.

El Protocol posa l'accent en la violència poliforme que pateixen les dones, però també les que pateix el col·lectiu LGTBI i, especialment, en aquelles que es produeixen en l'espai públic i que sovint són les més invisibles. Posar èmfasi en l'existència d'aquestes violències i entendre que res justifica una agressió és una feina col·lectiva que necessita de tot un sistema de formació, educació i prevenció que s'ha de promoure a través de les polítiques públiques.

També volem fer èmfasi en el dret a la llibertat i en el respecte a la identitat sexual i de gènere i és per això que entenem que cal combatre tota forma de violència contra el col·lectiu LGTBI. El Protocol contempla aquesta visió i introdueix mesures per combatre la lgtbifòbia.

La voluntat del consistori és el de mantenir els punts informatius i les campanyes preventives, a través de les quals s'informarà i es difondrà el Protocol i les eines que ens ofereix davant la violència masclista. Creiem que ha de ser un element que ens permeti abordar en millors condicions les violències sexuals i fer-les ben visibles, però també volem empoderar les dones i aportar en la creació d'una societat lliure de violències masclistes, on predomini el respecte envers les persones.

MONTSERAT VENTURÓS I VILLALBA

ROSER VALVERDE LOJO

Alcaldessa

*Regidora de Cultura, Festes, Patum,
Participació popular i Feminisme*

2 EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Els darrers anys s'ha posat de manifest la **impunitat en què es produeixen les violències sexuals**, violències masclistes altament invisibilitzades i generalitzades, essent els contextos d'oci nocturn un dels espais en què la impunitat que gaudeixen es torna més puixant. Darrerament ha pres centralitat a l'agenda política la necessitat d'articular estratègies per fer-hi front.

Els **col·lectius feministes de base fa anys que denuncien** els comportaments masclistes en aquest espais, visibilitzant públicament les diferents manifestacions que prenen les violències sexuals, així com definint i endreçant les diferents formes de violències sexuals que s'hi manifesten.

D'altra banda, i més recentment, l'Enquesta de Violència Masclista¹ identifica els espais on s'han patit violències masclistes per part de no-parelles en el següent ordre segons percentatge de resposta total: **20'9% espais d'oci; 18'3% espai públic; 17'1% transport públic; 12'5% casa; 11'9% feina; 7'3% xarxes socials; 5'5% altres; 3'3% una altra casa; 3'2% lloc d'estudis**. Les dades fan palesa la necessitat de posar la mirada i definir estratègies sobre els espais públics i d'oci per combatre l'alta concentració de fets constitutius de violència masclista (sexual) que han patit les dones en aquests espais.

Un dels instruments sorgits per combatre les violències sexuals als espais festius té el seu origen als **col·lectius feministes** vinculats a espais autogestionats. Des d'aquests espais existeix una **trajectòria i coneixement en l'elaboració de Protocols** d'abordatge de les violències sexuals als espais festius. En aquest sentit, les administracions, el personal tècnic i els càrrecs polítics, es troben en un clima de creixent sensibilització respecte a la importància del treball comunitari que apliqui la perspectiva de gènere per actuar davant aquestes manifestacions de violència en espais festius.

Els protocols que es promouen aquí, procuren interpel·lar i **promoure la participació** de les persones que organitzen la festa, entitats del territori, col·lectius i associacions de dones i feministes, i col·lectius i persones LGTBI.

Sabem que les desigualtats de gènere, les violències sexuals, les discriminacions a persones Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere, Intersexuals i, en general, persones amb identitats i expressions de gènere no normatives, no es podran revertir aquí en la seva totalitat. En aquests sentit, l'acció política, les Campanyes o els Protocols són una granet de sorra més en pro dels drets i de les llibertats de les persones vulnerabilitzades que pateixen aquest tipus de discriminacions i violències.

Les **festes populars** són espais molt arrelats i estimats al nostra territori, aportant precisament consciència i creació de teixit associatiu, producció cultural i artística. Per aquets motiu, perquè ens estimem les festes populars i tradicionals, es vol que siguin **espais de llibertat, de gaudi, de qualitat i de respecte cap a totes les persones que en formen part**. Tothom ha d'estar convidat i sentir-se a gust a la festa. Les dones de totes les edats han de sentir-se bé a les festes, han de poder moure's amb llibertat sense por a patir agressions sexistes i les persones amb diversitats de preferències afectives i sexuals o

¹ Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, edició 2016, publicació 2018: disponible a: https://interior.gencat.cat/ca/el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/enquesta_de_violencia_masclista/

d'expressions de gènere, han de poder mostrar-se i viure la festa amb normalitat sense por a ser jutjades o violentades.

Precisament perquè ens estimem i volem que siguin **espais de llibertat per a tothom** aquest Protocol és un recurs tècnic que facilita la construcció de contextos d'oci festiu on es trenqui amb la impunitat davant les agressions sexistes que s'hi manifesten.

No ens ha de fer por parlar de les violències sexuals en aquestes contextos i **s'ha d'afrontar la problemàtica de cara**, visibilitzant aquelles violències més normalitzades i promovent ambients i campanyes que facilitin espais de llibertat.

Ha de servir perquè el territori en general es sensibilitzi sobre la problemàtica, promovent que les entitats i les persones que organitzen les festes es posicionin activament davant aquesta problemàtica i que entre totes i tots puguem **gaudir d'una festa lliure d'agressions sexistes i lgtbifòquies**.

3 PROTOCOL MARC PER FESTES POPULARS

3.1. OBJECTIUS

L'objectiu general d'aquest Protocol Marc és aportar un recurs tècnic que faciliti l'actuació multidimensional per **combatre les violències sexuals als espais festius de Berga** a la fi de facilitar que aquests esdevinguin espais de **llibertat i gaudi**.

Aquest objectiu es desplega en els següents **objectius específics**:

Objectiu 1. Ampliar i **complementar l'estratègia municipal** d'abordatge de les violències masclistes i de foment de l'equitat de gènere.

Objectiu 2. Dotar de **recursos específics** en quant a la sensibilització, la prevenció, la detecció, l'atenció, la recuperació i la reparació per a l'abordatge integral² de les violències sexuals als espais festius.

Objectiu 3. Generar **espais de llibertat** en contextos de festes populars. En especial per a les dones i persones LGTBIQ+.

Objectiu 4. **Sensibilitzar i formar** totes les persones implicades activament a les festes populars perquè puguin actuar com a agents detectors/es de situacions de violències sexuals als espais festius.

Objectiu 5. Identificar, visibilitzar i actuar sobre aquelles **violències sexuals més normalitzades i invisibilitzades** que pateixen les dones i persones LGTBIQ+ als espais festius.

Objectius 6. Promoure la **corresponsabilitat** de totes aquelles persones que formen part de la festa per eradicar els comportaments, les actituds i les manifestacions masclistes i lgtbifòbiques.

Objectiu 7. Fomentar el **punt de vista**, la presa de decisions i l'acció de les dones i de les persones LGTBIQ+ als espais d'oci.

Objectiu 8. Incorporar la **perspectiva de gènere i feminista** als diferents àmbits i espais que interaccionen en el disseny, l'organització i la implementació de les festes populars.

² La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista defineix: *Sensibilització*: el conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'eradicació de la violència masclista. *Prevenció*: el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable. *Detecció*: la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat. *Atenció*: el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació. *Recuperació*: l'etapa del cicle personal i social d'una dona que ha viscut situacions de violència en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda. *Reparació*: el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

3.2. METODOLOGIA

Aquest Protocol s'ha elaborat a través de les aportacions dels diferents grups de treball on s'han aplicat **metodologies participatives** per identificar la informació clau, analitzar la situació, i recollir propostes.

Un dels objectius principals de la metodologia³ és **promoure la legitimitat democràtica** a través d'implicar en la presa de decisions a personal tècnic de l'administració i a persones i col·lectius de base. També s'ha procurat promoure que les persones que organitzen les festes participin i es facin seu el protocol.

És important destacar que al llarg del procés s'han aplicat les següents tècniques de recerca:

- **Revisió bibliogràfica i de dades secundàries.**
- **Enquesta** de percepció i vivència de les violències sexuals als espais festius.
- **Observació participant (Marxa exploratòria)** a l'espai públic del municipi, centrat en els trajectes i espais d'oci nocturn i de festes populars de Berga.
- **Entrevistes a informants clau.**

El procés d'elaboració del Protocol ha comptat amb grups de treball que han aportat les propostes d'accions que configuren el Pla d'actuació. Aquest son:

- **Grup Motor:** format per personal tècnic de les àrees de joventut, igualtat, salut, serveis socials, festes, cultura, esports, educació, així com representants de la Policia Local de Berga.
- **Comissió Participativa:** formada per representants d'entitats del municipi, però igualment oberta a la participació a títol individual.
- **Comissió política:** formada per càrrecs electes del consistori.

Tanmateix, s'ha considerat prioritari establir un **consens ideològic** per marcar els límits i les potencialitats basades en una **perspectiva de gènere** o **feminista**. S'ha procurat tenir en compte una mirada interseccional de les desigualtats i també una perspectiva que impliqui i tingui en compte a les persones LGTBIQ+ com a agents vulnerabilitzats que pateixen les violències relacionades amb el gènere. En aquest sentit, al llarg del procés d'elaboració s'han realitzat **accions formatives** en les sessions dels diferents grups de treball. A l'apartat 1.6 del document "Annex 1" queda recollida la relació de sessions formatives realitzades i programades.

Aquest procés ha tingut una **durada de 11 mesos**, iniciat a gener de 2019 i finalitzat amb l'aprovació del Protocol al Ple municipal de novembre de 2019.

³ La metodologia aplicada queda definida amb més profunditat a l'Annex 1.

3.3. COMPROMISOS I REQUISITS

El Protocol Marc està dissenyat perquè pugui implementar-se de forma progressiva al llarg del temps. El moment d'aprovació del Protocol dona inici a l'acció de l'instrument, per tant no es tracta d'un moment de finalització del procés, sinó d'inici. Caldrà doncs sotmetre l'instrument a constant observació, revisió i avaluació per tal de mantenir la pertinença del Pla d'actuació que desplega.

L'Ajuntament de Berga es compromet a implementar-lo complint uns **requisits mínims**. El llistat que s'exposa a continuació, és una proposta de mínims. A partir d'aquesta, l'Ajuntament, conjuntament amb les entitats del municipi que participen a les festes, les comparses de patum, i el teixit associatiu, juntament amb la Comissió de Seguiment, podran amb les seves valoracions i aportacions millorar i ampliar el Protocol Marc.

A continuació s'exposen els requisits mínims aprovats per la Regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament de Berga.

1. **Aprovació** per Decret d'Alcaldia del **Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius, la campanya de sensibilització i el Pla d'actuació del mateix**.
2. Adhesió al **Manifest** per unes festes lliures d'agressions sexistes.
3. **Formar** a les entitats participants i/o organitzadores de festes populars en els coneixements necessaris que els permetin implementar el Protocol.
4. Definir una persona **Referent del Protocol** entre el personal tècnic municipal.
5. Crear la **Comissió de Seguiment**, grup que vetllarà per la revisió, avaluació i adequació del Protocol a les necessitats detectades, garantint-ne la progressiva implementació.
6. **Convocar a la Comissió Participativa anualment** a la fi de recollir la valoració de les entitats del municipi respecte a la implementació del Protocol, així com les propostes de millora.
7. Mantenir el **Registre d'agressions** durant festes populars.
8. Aportar la **partida econòmica** del pressupost necessària per garantir la completa implementació del Protocol.
9. El protocol tindrà un **període de vigència de 2019- 2022**, i prorrogable anualment segons les avaluacions realitzades per la Comissió Participativa.

A part dels compromisos i requisits mínims en que es compromet 'Ajuntament, s'han definit els actors que cal que es responsabilitzin dels següents mínims:

- ❖ **Entitats** participants a les festes populars i al teixit associatiu. Es comprometen a adherir-se al manifest, a rebre la formació d'agents detectors i a implementar el protocol.
- ❖ **Artistes, personal contractat i personal voluntari de la festa**. Tot el personal que participi o que es contracti per la festa ha de saber l'existència del Protocol i del Manifest, s'han de comprometre a no promoure missatges ni actituds masclistes i seguint les indicacions de les persones de l'organització referents del Protocol.

3.4. APROXIMACIÓ A LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN CONTEXTOS D'OCI

Per entendre com operen i es manifesten les violències sexuals en els entorns d'oci, cal establir en primer lloc que la mirada de la qual es parteix és que a la nostra societat existeixen unes **desigualtats de gènere estructurals** fonamentades en un marc de **relacions de poder heterocispatriarcales**.

Aquestes desigualtats (amb base en creences i pràctiques estereotipades), construeixen relacions de poder heterocispatriarcales que **es mantenen a través de les violències sexuals**. Als documents d'annexes es pot consultar una ampliació del marc teòric que permet entendre amb més detall la dinàmica en la qual s'inscriuen.

Recollint el bagatge de l'Observatori Noctàmbul@s⁴, especialitzat en l'estudi de les violències sexuals en contextos d'oci nocturn i de consum de drogues, es pot afegir que es donen algunes particularitats quan les violències sexuals es produeixen en aquests contextos, que es recullen a través de les següents observacions:

A. MERCANTILITZACIÓ DEL COS SEXUAT DE LES DONES

Les dones i l'ús dels **cosos estereotipats** són utilitzats de manera sistemàtica als entorns d'oci i especialment als locals d'oci nocturn com a part del **producte de reclam**.

B. LES VIOLÈNCIES SEXUALS ESTAN NATURALITZADES, NORMALITZADES I GENERALITZADES.

Les violències sexuals enteses com a limitació de la llibertat sexual de les dones i de persones LGTBI i en forma d'agressions sexuals de tot tipus, intensitats i freqüències estan normalitzades a la nostra societat. També hi ha una percepció hegemònica de **justificació de les violències sexuals com a fenomen de naturalesa humana que no es pot canviar**, que és intrínsec als comportaments masculins. Aquesta visió es freqüent en els discursos i en les pràctiques de la vida quotidiana.

C. HIPERSENSIBILITAT PER PART DELS HOMES I AGRESSOR FANTASMA

La hipersensibilitat s'observa en el fet que en cas que un home hagi patit alguna violència puntual, sol passar que el **discurs s'amplifica i se situa al mateix nivell que les violències masculines i sexuals que pateixen les dones de forma desproporcionada i estructural**. Les violències sexuals als homes cis heterosexuales són de caràcter puntual.

Per altra banda la majoria d'homes afirmen que mai han agredit però en canvi, **hi ha moltes dones que han patit agressions per part d'homes**, generalment pertanyents al seu entorn quotidià. En canvi, respecte a les violències sexuals, el **mite de l'agressor desconegut i pervers** té molta força a l'imaginari col·lectiu. Aquest dos fets permeten parlar de "l'agressor fantasma".

⁴ Les idees que recull aquest apartat es correspon amb les conclusions a les que ha arribat l'Observatori Noctàmbul@s al llarg dels sis anys de trajectòria de recerca. Es pot consultar l'apartat "*Ideario sobre las violencias sexuales y el consumo de drogas en contextos de ocio nocturno*" del cinquè Informe (pp. 12) per aprofundir en aquest conjunt de reflexions. Informe disponible a: https://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/5InformeNoctambulas_2017-18.pdf

D. MIRATGE DE LA IGUALTAT

Entre les noies joves opera l'anomenat "miratge de la igualtat" que sostindria que les dones, en el context i societat actual, poden divertir-se lliurement i sense perill d'igual manera que els homes. En canvi, **les dades mostren com les violències sexuals en contextos festius son exercides contra les dones de forma desproporcionada**. Parlem doncs que sota el "miratge de la igualtat", hi ha **l'assumpció del risc** a patir violències sexuals com el "preu que cal pagar" per transitar els espais d'oci nocturn. És molt important no caure en accions que limitin la llibertat de les dones, sinó en el treball de les conseqüències i en les causes de les agressions, interpellant a qui exerceix l'agressió en comptes de qui la pateix.

E. ELS CONTEXTOS D'OCI NOCTURN FACILITEN LA VIOLÈNCIA

En contextos d'oci festiu i sobretot nocturn, es conceben com espais on la idea del **"tot s'hi val"** i **"són coses que passen"** està molt estesa i normalitzada. La responsabilitat es dilueix a través dels contextos grupals i de consum. És necessari considerar aquestes dinàmiques per tal de dissenyar actuacions efectives.

F. LA DROGA MÉS PRESENT EN SITUACIONS DE VIOLÈNCIA SEXUAL ÉS L'ALCOHOL

L'alcohol, com a droga depressora, per una banda, pot reduir i fer desaparèixer la capacitat de reacció de la persona agredida i, per l'altra, pot actuar com a desinhibidor i facilitador per a la persona potencialment agressora. **Hi ha una tendència a situar el detonant de la violència sexual en la substància i no en la subjectivitat i en el marc social sexista.**

G. EL CONSUM CULPABILITZA A LES DONES PERÒ LEGÍTIMA I DESRESPONSABILITZA ELS HOMES

Existeix una percepció social, col·lectiva i fins i tot en la jurisprudència, que davant una situació de violència **el consum de substàncies penalitza i culpabilitza les dones i legitima i desresponsabilitza els homes**. Així, el consum de drogues funciona com un atenuant per a les persones agressores i com agreujant per a les persones agredides.

H. LA MAJORIA D'AGRESSIONS SEXUALS SÓN DE TIPOLOGIA OPORTUNISTA I NO DE TIPOLOGIA PREMEDITADA

Contràriament a l'opinió generalitzada, **les agressions sexuals més freqüents** són per part d'homes que les exerceixen cap a una persona amb escassa o nul·la capacitat de reacció degut a un **consum voluntari de substàncies** (tipologia oportunista). Són persones que potser no tenien la intenció de cometre una agressió, però que es troben en la disponibilitat de fer-la i la duen a terme. També existeixen les agressions premeditades, que gaudeixen de més publicitat en els mitjans de comunicació (un dels operadors de la cultura de la violació), però aquestes no són les més habituals.

I. PARLAR DE CONSENTIMENT NO ÉS SUFICIENT I POT SER PROBLEMÀTIC

Existeixen moltes agressions sexuals on no hi ha una negativa clara davant l'agressió que es comet. Una agressió molt invisibilitzada és aquella que es produeix en context de parella, sobretot en parelles heterosexuales, quan existeixi consentiment però no una relació sexual desitjada.

En primer lloc, el fet d'haver de donar un consentiment pressuposa un rol actiu de l'home i un **rol passiu i reactiu de la dona** que ha de donar resposta a una demanda de l'home. Aquesta dinàmica no trenca amb la jerarquia de gènere.

En segon lloc, una vegada més es posa el focus sobre la dona atribuint-li la **responsabilitat d'haver de donar una resposta** clara davant un home, enlloc de posar la mirada en els comportaments dels homes.

En tercer lloc, les respostes de les dones estan molt condicionades per un seguit **d'estigmes que en limiten la llibertat sexual, definint i jutjant socialment les múltiples respostes** que poden donar en un rang que va des de l'estigma de puta fins a l'estigma d'estreta, en tot cas, sempre penalitzat socialment.

Finalment, les **condicions que es poden donar per expressar una resposta clara i lliure de consentiment són difícilment generades**, ja que és habitual que aquestes estiguin molt condicionades per altres formes de violències de gènere més implícites i subtils, com poden ser la psicològica, l'ambiental, la social o la simbòlica. Sobretot en relacions de parella o de relacions sexuals esporàdiques amb coneguts.

J. LA CONFIGURACIÓ DELS ESPAIS D'OCI I ELS DESPLAÇAMENTS CONDICIONEN I LIMITEN LA LLIBERTAT DE MOVIMENT DE LES DONES ALS ESPAIS PÚBLICS

La percepció d'inseguretats o de llibertat està molt condicionada per la **configuració i el disseny dels espais públics, d'oci i de l'urbanisme en general**. Aquesta percepció condiona tant l'experiència d'estar en determinats espais, com de transitar i desplaçar-se d'un espai cap a un altre. Això **genera por, inseguretats i un seguit d'estratègies que es procuren articular per tal de minimitzar percepcions d'inseguretats** (aquestes solen passar per evitar certs espais, rutes i horaris). La construcció social del **terror sexual**⁵, juntament amb la falta de perspectiva de gènere en el disseny dels espais públics i locals d'oci, és una de les causes d'aquesta limitació de les llibertats sexuals de les dones.

K. APRENTATGE DE LA SEXUALITAT TABÚ, HETERONORMATIVA I MASCLISTA.

A l'arrel de les violències sexuals, hi trobem uns aprenentatges de la sexualitat basats en **missatges diferencials a noies i a nois** en un marc de relacions de poder heteropatriarcal. La sexualitat no es treballa obertament des d'una mirada basada en el **plaer de compartir, en el desig i en el bon tracte**. La manera d'aprendre els codis, els rituals i les pràctiques sexuals està basada en la mirada que reproduïx i promouen les corrents hegemòniques de la cultura i la producció cultural en general, també a la pornografia mainstream: la falocentrisme, coitocentrisme, heteronormativitat, violència masclista i dona objecte passiva al servei de l'home subjecte actiu.

AGRESSIONS SEXUALS I SEXISTES

Finalment recollim la conceptualització sobre la que treballa el present Protocol respecte a les violències sexuals i sexistes:

⁵ Nerea Barjola proposa el concepte "terror sexual" per definir la construcció del sistema de control patriarcal sobre el cos de les dones, disciplinant i coartant-ne la llibertat a través de la instauració de la por a ser violada i la culpabilització de les dones respecte a les emocions, actituds, plaers i activitats. (Barjola, Nerea 2018).

En aquest protocol s'entén **l'agressió** com una **acció violenta que atempta contra la integritat sobretot física i/o psicològica de qualsevol persona**.

Les **agressions sexuals o sexistes** són un abús de poder de les persones que reproduïxen i s'aprofiten principalment de la relació de dominació heteropatriarcal, ja sigui de l'home sobre la dona o sobre les persones que trenquen les normes del model hegemònic de sexe, gènere i sexualitat.

Les **sexuals** són les que fan referència a un abús de poder a través de **limitar la llibertat sexual** i les **sexistes** les que fan referència a **reproduir els estereotips sexistes**.

Una agressió és també **quan una persona se sent agredida** i, en un context social de relacions masclistes continuades, les dones i persones LGTBIQ+ pateixen quotidianament agressions. En aquest sentit, cal remarcar que no s'ha de qüestionar l'agressió a la persona que la pateix i s'ha de tenir clar que **res justifica una agressió**. Totes les persones en aquest marc de relacions de poder poden ser agents agressors.

La següent part per detectar la situació és entendre quin **tipus d'agressió es pot estar produint**. A continuació tres definicions a través de les quals els següents fets queden tipificats com a delictes:

***Violència sexual i abusos sexuals** són les que comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit⁶ per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu⁷.*

***Aggressions sexuals** en l'àmbit social o comunitari consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne⁸. (...) Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones⁹.*

***Assetjament per raó de l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere:** qualsevol comportament basat en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'una persona que tingui la finalitat o provoqui l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat o la seva integritat física o psíquica o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest¹⁰.*

Ara bé, el Protocol d'abordatge de les violències sexuals als espais festius treballa amb un ventall més ampli d'agressions sexuals i sexistes. A continuació es presenta una proposta de tipologies d'agressió. Això no vol dir que no es puguin produir altres tipus de violències més enllà de les que es descriuen a continuació:

⁶ Aquest concepte queda problematitzat a l'apartat d'aproximació a les violències sexuals en espais d'oci.

⁷ (Generalitat de Catalunya, 2009, p. 34)

⁸ (Generalitat de Catalunya, 2009, p. 36)

⁹ (Generalitat de Catalunya, 2009, p. 37)

¹⁰ (Generalitat de Catalunya, 2016, p. 16)

VISIBILITZACIÓ DE LES VIOLENCIES SEXUALS	
	<p style="text-align: center;">Mirades sexuades no desitjades i continuades</p> <p>Persona o grup de persones que no para de mirar d'una forma desagradable i constant. Normalment amb una intenció de sexualitzar el cos de l'altre generant incomoditat o per riure's.</p>
	<p style="text-align: center;">Comentaris sexuals no desitjats o comentaris masculistes, lesbofòbics, gaifòbics i transfòbics</p> <p>Els coneguts popularment com a “<i>piropos</i>” o comentaris que vagin en la direcció de valorar el cos de les dones. També comentaris de mofa o de menyspreu pels comportaments pel fet de ser dona, per lesbofòbia, per gaifòbia o per transfòbia.</p>
	<p style="text-align: center;">Invasió continuada de l'espai vital</p> <p>Comportament invasiu continuat i voluntari, generant incomoditat a la persona o persones que ho pateixen.</p>
	<p style="text-align: center;">Tocaments puntuals o continus no desitjats</p> <p>Tocar a una altra persona sense ser desitjat. Encara que sigui un fet puntual també s'ha de tenir en compte.</p>
	<p style="text-align: center;">Acorralaments</p> <p>Posar impediments perquè una persona no es pugui moure lliurement. Pot ser exercit per un persona o per un grup de persones.</p>
	<p style="text-align: center;">Violació amb intimidació i/o amb violència física</p> <p>Obligar a realitzar una pràctica sexual amb penetració bucal, vaginal o anal. No hi ha desig ni consentiment per part de la persona que la pateix. Pot ser mitjançant altres formes de violència que no només la física: violència psicològica (intimidacions, xantatges, pressions, submissió química,...), violència ambiental, violència econòmica, violència simbòlica, etc.</p>

Aquestes formes de violència sexista (sexual) i LGTBIfòbica llistades es presenten en forma de gradació si s'observa de baix a dalt, segon una classificació en què socialment acostumen a ser considerades: “de més a menys greu”. Ara bé, aquest Protocol rebutja aquesta idea, ja que l'única finalitat i conseqüència d'aquesta relació lògica és la d'invisibilitzar i naturalitzar les formes de violència sexual més quotidianes, i per tant es tracta aquest exercici d'agrupació i descripció com una eina per mostrar la “**gradació de la visibilitzat de les violències sexuals**”, amb objectiu de denunciar-les totes per igual i trencar amb la impunitat en la que s'exerceixen.

3.5. CONCLUSIONS DE LA DIAGNOSI DE BERGA

A continuació es presenten els resultats destacats de la **diagnosi de situació** elaborada en el marc de disseny del Protocol. Aquests mostren la **realitat del territori** en termes de recursos, actors i actrius, i necessitats de manera que es relacionin amb les estratègies d'abordatge de les violències sexuals que queda recollida al Pla d'actuació. Les conclusions que s'exposen són fruit d'un **procés de recerca** realitzat al municipi de Berga, concretament a la fase 1 del procés de disseny del Protocol.

Per a la recopilació d'informació s'han utilitzat les següents **tècniques d'investigació**: anàlisi de bases de dades, revisions bibliogràfiques, entrevistes semi-estructurades, mapeig d'actors, grups de treball, Marxa exploratòria i enquesta en format on-line. l'Annex 1 del present document es pot consultar l'informe complet de la diagnosi.

Les dades recollides son de naturalesa qualitativa i quantitativa, la **triangulació metodològica** permet assolir una aproximació descriptiva i comprensiva de la realitat del territori, de manera que els resultats condueixin a un Pla d'actuació pertinent i aterrat a les necessitats identificades en relació als recursos disponibles.

A la següent taula es presenten les **dades bàsiques** del municipi: població desagregada per sexe, les principals festes populars d'aplicació del Protocol Marc, els principals locals d'oci privat, i els serveis territorials d'abordatge de les violències masclistes.

DADES PRINCIPALS DEL MUNICIPI

Municipi	Població ¹¹	Dones	Homes	Festes Populars d'aplicació del Protocol	Locals oci privats
BERGA	16.199	8.220 (50,74%)	7.979 (49,25%)	Patum de Berga, i les que consideri la Comissió Participativa.	Dikens, La General, El Celler, Cal Negre, Kóm.
Serveis d'atenció davant violències masclistes					
<ul style="list-style-type: none"> • SIAD Comarcal: C/ Voltes de Claris, 12, Berga. Tlf: 938215331 • SIE Catalunya Central: C/ Milà i Fontanals, 1 bx, (Igualada). Tlf: 93 804 82 65 • GAV Mossos Berguedà: C/ Pla de l'Alemanys/n (Berga). Tlf: 93 881 57 85 • Telèfon d'emergències de Mossos d'Esquadra. Tlf: 112 • Línia d'atenció contra la violència masclista de la Generalitat. Tlf: 900 900 120 • Policia Local de Berga: Plaça Dr. Saló, 8. Tlf: 93 821 04 27 • Hospital Sant Bernabé: Ctra. de Ribes s/n (Berga). Tlf: 93 821 01 19 • Àrea Bàsica de Salut: C/ Quim Serra, 1. Tlf: 93 821 27 44 • Serveis Socials Ajuntament Berga: C/ Balmes 3-5. Tlf: 93 821 53 31 					
Polítiques públiques de referència					
<ul style="list-style-type: none"> • Protocol d'atenció a dones en situació de violència masclista del CC Berguedà. • Pla Local de Joventut 2014-2018 • II Pla comarcal d'igualtat del Berguedà 2015-2016 • Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Berguedà 2014-2020 					

A continuació s'enumeren les principals conclusions per àmbit de recerca i actuació. La taula identifica i relaciona el número de **Conclusió de la Diagnosi** (CD) amb la **Descripció** de la idea resultat de la recerca, i l'**acció del Pla d'actuació amb la que es relaciona** (AP). Les

¹¹ Programa Hermes. DIBA. A partir de dades de l'INE i del padró continu d'habitants 2018.

dades quantitatives estan extretes de l'enquesta realitzada amb motiu de l'elaboració del Protocol.

CONCLUSIONS DE LA DIAGNOSI		
RECURSOS EXISTENTS		
CD	Descripció	AP
1	Serveis d'atenció a les dones: SIAD, SIE, GAV Mossos, i Policia Local.	9
2	Circuit d'actuació davant les violències masclistes comarcal amb trobades de coordinació poc regulars.	9
3	Campanya de sensibilització i prevenció de les violències sexuals "Vull la Nit".	5,6
CAMPANYA DE COMUNICACIÓ		
CD	Descripció	AP
4	Campanya "Vull la nit" coneguda per la població i consolidada.	5,6
5	Percepció que la campanya "vull la nit" està dirigida a població jove, el que dificulta que població d'edats mitges i avançades es puguin sentir interpel·lades. També s'observa falta de representació de la diversitat cultural de la població del municipi, i de la diversitat de dones.	5,6
6	Percepció generalitzada que la campanya "Vull la Nit" s'ha fet molt visible, i que l'estratègia de difusió en xarxes i merchandising ha estat molt potent i efectiva.	5,6
7	Percepció que caldria incidir en àmbits d'oci no nocturn: esports, gent gran (bars de tarda), etc.	5,6
8	Percepció que caldria treballar amb més profunditat per trencar el tabú de la sexualitat i promoure models de sexualitat més basats en el desig, en el bon tracte i el plaer compartit.	5,6
RECURSOS NECESSARIS		
CD	Descripció	AP
9	Falta de Protocol específic a les VS en espais públics.	1
10	Ampliació de les accions formatives prèvies com a Programa de formació estable en perspectiva de gènere i prevenció de violències masclistes i sexuals dirigida entitats i agents socials de tots els àmbits.	19-29
11	No existeix un servei d'atenció, acompanyament especialitzat per atendre a les violències que pateixen les persones LGTBIQ+ (tipus SAI).	-
MAPA D'ACTORS		
CD	Descripció	AP
12	No existeix una entitat local que representi els interessos de les persones LGTBIQ+, generant dificultat per contactar amb persones LGTBIQ+ visibilitzades i/o mobilitzades.	-
13	Baixa participació en nombre d'entitats (5 entitats i 1 comparsa) als grups de treball. Molt propositives al llarg del procés.	9, 13
14	Alta implicació de totes les àrees tècniques municipals convocades al grup de treball: joventut, igualtat (municipal i del CC), comunicació, festes, salut, esports, educació, policia local, cultura, serveis socials, Mossos d'Esquadra.	9, 19
15	Falta d'implicació d'entitats esportives.	2, 18, 20
16	Participació en el procés de representants d'oci nocturn del municipi amb aproximacions a la corresponsabilitat respecte a l'abordatge de les VS amb alta variabilitat.	2, 16, 20

17	Xarxa de bruixes: grup informal de dones vinculades i comunicades a través de les xarxes socials sorgida d'un temps cap aquí i que s'autorganitza per a mobilitzacions en dates commemoratives, per la creació de grups de treball específica, etc. Agrupa dones molt diverses de totes les edats i també de poblacions properes.	9, 13, 24
18	Des de l'àmbit de salut hi ha poc coneixement de les polítiques i serveis d'igualtat, sobre perspectiva de gènere en termes generals, i falta d'espais de coordinació dins el mateix àmbit i respecte els altres.	9, 26
19	Cap de Policia Local implicat i amb bona predisposició per implementar el Protocol.	9, 28
20	Cossos de seguretat amb falta de perspectiva de gènere i necessitat de rebre accions formatives sobre la temàtica general i específica de violències sexuals.	9, 28
21	Entitats de festes i Comparses Patum amb treball previ sobre prevenció de violències als espais festius i amb sensibilitat i participació a les accions formatives sobre el tema variable: algunes han participat sempre, i d'altres ho han fet menys.	20, 46, 27
22	Àmbit de Cultura que ja treballa conjuntament amb joventut i igualtat, procuren incorporar des de fa temps la perspectiva de gènere en la programació i disseny de les principals festes populars.	9
23	Al procés no hi ha hagut presència de persones de col·lectius racialitzats, ni de persones amb diversitat funcional.	2
FESTES POPULARS, OCI NOCTURN I CONSUMS		
CD	Descripció	AP
24	Fins al moment s'han implementat Punts Liles o "Carpa Vull la Nit" a les festes populars: Patum, Carnaval, Cap D'any, etc. Es valora incorporar intervencions a la nit del 24 desembre.	45
25	Cal treballar per consolidar i ampliar l'abast del treball previ realitzat amb Comparses de Patum respecte al Protocol i prevenció de VS.	46, 9, 27
26	Cal treballar la corresponsabilitat dels locals d'oci nocturn amb el Protocol més enllà de la difusió de la Campanya.	16
27	Cal treballar per mantenir i ampliar el nombre d'entitats vinculades al Protocol, en especial aquelles que no han participat al grups de treball ciutadà al llarg del procés de disseny.	15, 17
28	Les dones surten "de festa" en menys freqüència que els homes: 46% ho fa "entre un cop al mes i un cop cada 3 mesos) davant el 39% d'homes que responen en el mateix sentit. Ells son més presents al grup: "entre un cop a la setmana i un cop al mes".	1
29	La festa Popular més freqüentada és la Patum (77% població enquestada). Les dones hi van "sempre" en percentatge superior als homes, tot i estar menys representades als espais d'organització i lideratge de la festa.	1
30	La droga més present en els espais d'oci és amb molta diferència l'alcohol (71%). Les dones afirmen consumir més drogues legals com l'alcohol i el tabac que els homes; el consum de cànnabis no mostra diferència de gènere remarcables.	1
MOBILITAT I PERCEPCIÓ D'(IN)SEGURETAT		
CD	Descripció	AP
31	La majoria de població es desplaça a peu a les seves sortides festives (72% ho fa "sempre" i "molt sovint"). El vehicle privat és utilitzat per desplaçar--se a altres ciutats (allunyades) per sortir de festa.	41-44
32	La percepció d'inseguretat a l'espai públic és situa eminentment entre la població de dones: manifesten percentatges significativament superiors a totes la situacions plantejades.	41-44
33	El 49% d'homes manifesta no tenir por al caminar sol de nit.	41-44
34	El 68% de les dones fa servir el mòbil per sentir-se més segura al caminar sola de nit.	41-44

35	Els motius de por mostren alts percentatges entre les dones. La diferència per gèneres té una distància més curta per al cas de "robatori", però es dispara en els casos de: "agressió física per part d'home" (75% dones i 37% homes), i "agressió sexual per part d'homes (84% dones i 12% homes).	1
PERCEPCIÓNS SOBRE VIOLÈNCIES SEXUALS		
CD	Descripció	AP
36	L'augment de la sensibilització i el rebuig social davant les violències sexuals es produeix alhora que es manté la naturalització i invisibilització d'algunes de les seves manifestacions més freqüents als espais festius.	1, 5,6
37	Als àmbits sanitaris i de seguretat s'observa més dificultat per identificar formes de violència que queden fora de la tipificació com a delictes.	1, 5,6
38	La població masculina mostra majors dificultats per identificar totes les formes de violència sexual. Cal orientar campanyes i accions formatives específiques.	1, 5,6
39	La població femenina mostra menys adscripció als mites justificadores de l'estructura de violències masclistes.	1, 5,6
40	El 54% de les dones i el 27% dels homes presencien "sempre" o "molt sovint" "piropos" no desitjats per part d'homes a dones.	1, 5,6
41	El 53% de les dones i el 30% dels homes presencien "sempre" o "molt sovint" bromes masclistes de contingut sexual.	1, 5,6
42	El 47% de les dones i el 25% dels homes presencien "sempre" o "molt sovint" mirades sexuades no desitjades per part d'homes a dones.	1, 5,6
43	El 25% de les dones i el 18% dels homes presencien "sempre" o "molt sovint" insistències davant la negativa de l'altra persona.	1, 5,6
44	El 35% de les dones i el 22% dels homes presencien "sempre" o "molt sovint" invasions de l'espai vital.	1, 5,6
VIOLÈNCIES SEXUALS VISCUDES I EXERCIDES		
CD	Descripció	AP
45	El 57% de les dones que han participat a l'enquesta han patit en més o menys freqüència insistències davant la seva negativa.	5,6, 16,19,20,27
46	El 68% de les dones que han participat a l'enquesta han patit en més o menys freqüència invasions continuades de l'espai vital.	5,6, 16,19,20,27
47	El 87% de les dones que han participat a l'enquesta han patit en més o menys freqüència mirades sexuades continuades i no desitjades.	5,6, 16,19,20,27
48	El 85% de les dones que han participat a l'enquesta han patit en més o menys freqüència bromes masclistes de contingut sexual.	5,6, 16,19,20,27
49	El 91% de les dones que han participat a l'enquesta han patit en més o menys freqüència comentaris sexuals no desitjats o "piropos".	5,6, 16,19,20,27
50	El 32% de les dones que han contestat l'enquesta han patit "sempre", "molt sovint" o "algunes vegades" tocaments no desitjats per part d'un home.	5,6, 16,19,20,27
51	El perfil de la persona agressora en cas d'haver patit alguna forma de violència és: 45% home desconegut i 33% home conegut. Les dades no estan desagregades per tipus de violència viscuda.	5,6, 16,19,20,27
52	La majoria d'homes manifesta ho haver exercit cap tipus de violència masclista. Hi ha un petit grup que manifesta haver exercit "molt sovint" aquestes formes de violència "naturalitzades": bromes masclistes (15%), comentaris sexuals incòmodes i les mirades sexuades (14%), insistència davant la negativa (8%), invasió de l'espai vital (5%), Les dades poden indicar el fet que molt homes no relacionen els seus actes amb aquestes formes de violència.	5,6, 16,19,20,27, 37
53	L'ordre de preferència per demanar suport en cas de violència sexual a la categoria és: amistats (64%), familiars (56%), policia (47%), Punt	5,6, 16,19,20,27

	Lila (47%), Servei mèdic (33%), SIAD/SAI (26%), col·lectiu feminista (21%), barra de festa (14%).	
54	Les dones són les principals agents agredides en totes les diferents formes de violències sexuals i els homes són els principals agents agressors.	5,6, 16,19,20,27
55	Les noies joves reben agressions verbals i sexistes a les barres durant festes populars o als locals d'oci privat.	5,6, 16,19,20,27
URBANISME I VIA PÚBLICA		
CD	Descripció	AP
56	Falta de perspectiva de gènere en el disseny urbanístic i la mobilitat del municipi.	43,44
57	Els espais amb diversitat d'activitats, ben il·luminats, sense barreres visuals que permeten la comunicació conviden a les dones a passar-hi amb major percepció de llibertat.	43,44
58	Els espais monofuncionals i amb poca activitat generen més sensació d'inseguretat a les dones.	43,44
59	La majoria de dones afirma realitzar diverses estratègies que suposen una modificació de comportaments i de trajectes per tal de sentir-se més segures quan caminen pels espais públics de nit.	43,44
60	Caldrà considerar tots els espais i llocs identificats com a "punts crítics" a través del treball de camp i la Marxa exploratòria a les actuacions del protocol, en especial considerant les propostes sorgides de la Marxa Exploratòria i en el disseny de les "rutes liles" o segures.	41-43
61	El transport públic municipal és de servei diürn interurbà i de connexió amb altres ciutats. La mobilitat de la població és majoritàriament amb vehicle privat.	44

3.6. IMPLEMENTACIÓ DEL PROTOCOL

El Protocol marc s'estructura al voltant dels eixos estratègics marcats per la Llei (5/2008) del **dret de les dones a erradicar la violència masclista**: prevenció i sensibilització, detecció, atenció, recuperació i reparació¹².

A continuació s'indiquen els principis i idees generals que permetran entendre el marc d'actuació que planteja el Protocol. En primer lloc es defineixen les figures, persones, grups i entitats presents a l'espai festiu, i els rols que s'espera que desenvolupin.

3.6.1. Actors, rols i responsabilitats

Els actors amb potencial d'actuació a l'espai de festa en relació a l'activació del Protocol són els següents:

❖ **Població en general.**

Participa activament o passivament a la festa. A través de la **campanya de sensibilització**, s'emplaça a totes les persones que promoguin un espai festiu de llibertat i en contra de les agressions sexistes. S'insta a la **corresponsabilitat per detectar** situacions, informar-ne i donar suport a la intervenció seguint els passos del Protocol.

❖ **Personal contractat per a la festa.**

Les i els artistes, personal dels equips de so o logística, personal de seguretat privada, etc. **han de tenir constància** que han sigut contractats per a una festa on hi ha un **Protocol que exigeix uns compromisos per part del personal contractat**. Aquests hauran de saber, en primer lloc, quins són els principis per unes festes lliures de sexisme i, en segon lloc, que han de fer cas a les indicacions del personal organitzador i de l'Equip d'Intervenció i Cura del Protocol.

❖ **Personal organitzador de la festa: entitats, comparses i personal municipal.**

A través de la formació a les entitats, les persones que organitzen la festa desenvolupen el rol d'**agents detectors/es** i de donar **suport** en el moment de la intervenció. Aquests hauran de seguir les indicacions de la persona Referent del Protocol del municipi i a les indicacions de l'Equip d'Intervenció i Cura (Punt Lila), sobretot en els moments d'intervenció.

Quan l'Equip d'Intervenció i Cura decideixi que s'ha de fer la intervenció amb les persones agressores, hauran de quedar-se dues dones de l'organització amb la persona agredida a l'Espai Tranquil (com s'explica a l'apartat d'atenció). També hauran de crear un grup de persones, preferiblement dones, per **acompanyar** i donar **suport** a l'Equip d'Intervenció i Cura durant les intervencions amb les persones agressores.

Només actuaran directament en una situació de violència sexual en els casos que no es pugui fer a través de l'Equip d'intervenció i Cura per qüestions d'immediatesa o per gravetat de la situació.

¹² (Generalitat de Catalunya, 2009)

❖ Referent del Protocol¹³.

Ha de **vetllar** conjuntament amb la regidoria d'Igualtat perquè hi hagi els materials i recursos necessaris abans i durant les festes, perquè es col·loquin als llocs adequats i perquè hi hagi els espais necessaris marcats pel protocol. Ha de ser el **pont de coordinació** i mediació entre administració, entitats organitzadores de les festes, seguretat i emergències, personal contractat i Equip d'intervenció i Cura. En els moments on s'hagi de requerir serveis d'emergència i/o seguretat, coordinarà l'activació conjuntament amb l'Equip d'Intervenció i Cura i les persones organitzadores. **Ha d'estar present durant la festa.**

❖ Equip d'Intervenció i Cura.

Són les persones amb **formació específica prèvia** que hauran de coordinar i intervenir a les situacions detectades. Durant la Festa Major, a Berga aquesta funció la desenvoluparà el personal especialitzat contractat. A les festes populars on no sigui possible contractar una entitat externa experta, s'haurà de vetllar per formar a les persones que integraran aquest equip amb els criteris de qualitat, rigorositat i responsabilitat necessaris.

Aquest Equip serà l'encarregat de liderar les actuacions d'atenció, acompanyament i recuperació de la persona agredida i de liderar la intervenció amb les persones agressores. Decidiran també, conjuntament amb la persona Referent del Protocol i les persones organitzadores de la festa, si és necessari requerir **serveis de seguretat** (privada o policia local) o serveis de salut. També són les encarregades de cuidar i omplir el **Registre d'agressions** detectades durant la festa. Han de ser com a mínim dues persones, preferiblement dones i sinó mixt.

3.6.2. Prevenció i sensibilització

Prevenció és el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable¹⁴.

Sensibilització és el conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'eradicació de la violència masclista¹⁵.

En aquest sentit, les accions de prevenció i sensibilització que es duran a terme amb el Protocol són les següents:

CAMPANYA DE COMUNICACIÓ

El municipi de Berga ha treballat des de fa dos anys una campanya de prevenció de les violències sexuals als espais festius. Es tracta de la campanya "Vull la nit", compta amb una imatge gràfica que s'ha fet coneguda arreu del territori, i un elevat nombre de materials de campanya que s'han anat ampliant al llarg del desplegament de la mateixa. Aquest es poden consultar a l'Annex 2. Al comptar amb una campanya de sensibilització desenvolupada

¹³ A l'apartat "Grup de seguiment" hi ha les funcions més especificades.

¹⁴ (Generalitat de Catalunya, 2009, p. 33)

¹⁵ (Generalitat de Catalunya, 2009, p. 32)

abans de l'inici del procés del disseny del Protocol, s'ha considerat la integració d'aquesta al Protocol aprovat, però alhora s'ha comptat amb els materials complementaris que aporta el present instrument: el **Manifest per unes festes lliures d'agressions**, i els **comunicats oficials** en cas d'agressions sexistes durant les festes populars (disponibles a l'Annex 2 del Protocol).

La campanya "Vull la nit" compta amb un **hashtag** per a les xarxes socials: #VullLaNit, i comptes a Twitter, Instagram i Facebook.

Arrel dels resultats de diagnosi, on s'identificava que la població mostra un alt percentatge de coneixement de la campanya, així com de molt bones valoracions, s'observa que aquesta està dirigida a la població jove del municipi. El grup Motor acorda treballar en una ampliació de la campanya (a través d'un grup de treball de la Comissió de Seguiment) per incloure nous dissenys, missatges i canals de comunicació que facilitin interpel·lar a població d'edats diverses, tal com queda recollit al Pla d'actuació.

MISSATGES DE CAMPANYA

A continuació s'expliquen el missatge central de Campanya i missatges específics que van dirigits a sensibilitzar sobre algunes de les temàtiques que s'han treballat durant el procés d'elaboració del Protocol.

Missatge principal

MISSATGE PRINCIPAL	DESCRIPCIÓ	UBICACIÓ I MATERIALS DE CAMPANYA
Missatge complementari	Anomena diferents manifestacions de violència sexual	Cartellera oficial Escenari Barres
Missatge central	VULL LA NIT	Programacions oficials
Missatge complementari	Per una Patum feminista	Xapes Gots
Justificació	Èmfasi en el dret de les dones de transitar els espais festius nocturns de forma lliure.	Samarretes (...)

MANIFEST DEL PROTOCOL

El manifest del Protocol s'haurà de llegir com mínim en algun dels **actes inaugurals** de les festes populars i si la persona Refent de Protocol juntament amb la Comissió de Seguiment ho consideren pertinent, també a inici de cada jornada festiva o a l'endemà de quan s'hagi comès una agressió sexista.

A l'Annex del present document s'inclou una proposta de manifest que es podrà adaptar al que convingui la Comissió de Seguiment. Un dels requisits aprovats és que les **entitats i comparses organitzadores** de les festes populars han d'adherir-se al manifest per poder implementar el Protocol.

FORMACIONS

Les entitats que s'adhereixin al Protocol hauran d'haver realitzat unes **mínimes formacions prèvies**. Aquestes estaran dirigides i coordinades des d'Igualtat, Cultura i Esports segons els següents criteris:

- ❖ Formació mínima de 4 hores d'**agents detectors/es**. Dirigida a les **entitats organitzadores** de la festa popular. Aquesta formació té un doble objectiu. Per una banda, sensibilitzar les persones que organitzen la festa sobre la prevenció de les violències sexuals en els espais d'oci aportant-los els recursos de detecció i actuació del protocol i, per l'altra, contribuir a què actuïn com agents detectors/es de les violències sexuals en els espais d'oci.
- ❖ Formació mínima 2 hores pels agents de **l'Equip d'Intervenció i Cura**¹⁶ en cas d'agressió. Aquestes persones han d'haver assistit a la formació anterior o han de tenir formació prèvia en perspectiva de gènere. Seran les persones encarregades d'intervenir en les situacions constitutives d'agressions sexistes o sexuals que es donin durant les festes populars. Inicialment, aquesta formació serà rebuda per les professionals seran al Punt Lila. En el cas que el Grup de Seguiment, conjuntament amb les entitats organitzadores de la festa, decideixi que l'equip d'Intervenció i Cura pot ser de dones de l'organització, se les hi farà la formació corresponent pagada per l'Ajuntament.

A part d'aquestes formacions obligatòries, Regidoria d'Igualtat **promourà i implementarà** una seguit de formacions. Aquestes poden realitzar-se el primer any d'aplicació del protocol o pels següents, segons decideixi el **Grup de Seguiment** del Protocol. Les formacions seran les següents:

- ❖ Formació mínima de 4 hores a **Policia Local**. Els objectius principals d'aquesta acció formativa són els de sensibilitzar a les policies sobre la prevenció de les violències sexuals en els espais d'oci, explicar el funcionament del protocol i promoure protocols interns d'actuació que vagin en coordinació amb els principis del Protocol marc.
- ❖ Formació mínima de 4 hores a serveis de **Seguretat Privada**. Els objectius principals d'aquesta acció formativa són els de sensibilitzar a les empreses de seguretat privada que actuen durant festes populars sobre la prevenció de les violències sexuals en els espais d'oci, explicar el funcionament del protocol i promoure protocols interns d'actuació que vagin en coordinació amb els principis del Protocol marc.
- ❖ Formació mínima de 4 hores a **representants polítiques i personal tècnic municipal**. Els objectius principals d'aquesta acció formativa són els de sensibilitzar a representants polítics i personal tècnic sobre la prevenció de les violències sexuals en els espais d'oci, promoure el consens ideològic per establir els límits des d'una perspectiva de gènere i explicar el funcionament del protocol i de les comunicacions institucionals en casos d'agressió sexista en espais de festa.
- ❖ Formació mínima de 4 hores a **associacions, entitats, col·lectius i persones** en general sobre prevenció de violències sexuals i elaboració de protocols propis. L'objectiu principal és el de sensibilitzar sobre perspectiva de gènere, desigualtats de gènere i violències sexuals en espais d'oci i aportar eines per combatre les agressions sexistes en els propis espais de les entitats i associacions.

ESPAIS DE FESTA

La premissa principal que s'ha de tenir en compte en el disseny dels espais de festa és que a l'hora de definir-los cal tenir present la **mirada de les dones** i de les **persones LGTBIQ+**.

¹⁶ En cas que no es contracti una entitat externa especialitzada que s'encarregui d'aquesta funció.

Sobretot és important posar èmfasi en les **percepcions d'inseguretat** i de **llibertat** d'aquestes persones en aquest espais. Identificar quins són els espais i elements relacionats amb les festes populars a cada municipi que generen més por a les dones i persones LGTBIQ+ i quins són els que transmeten més sensació de comoditat i llibertat ajudarà a entendre'ls i a definir-los.

En aquests sentit, a nivell logístic s'han definit tres aspectes principals que cal entendre com a mínims a l'hora de dissenyar l'espai:

- 1. Espai Tranquil.** Ha d'haver-hi un espai que generi tranquil·litat on poder atendre a les persones que hagin patit qualsevol tipus d'agressió. També pot servir per a les persones organitzadores de la festa com espai de descans o de coordinació. El més important és que ha de ser un espai per a la tranquil·litat i s'ha de respectar la privadesa de les persones que hi siguin. No s'ha de poder veure què passa a dins des de fora. Aquest espai haurà d'estar garantit i validat per la persona Referent del Protocol.
- 2. Punt Lila o punt d'entrada de casos.** En cas que s'hagi organitzat el Punt Lila, aquest punt ja hi serà i és on s'hauran de rebre i coordinar les situacions que es detectin. El Punt Lila no pot estar molt allunyat de l'espai tranquil. Es pot valorar segons criteri de les persones de referència del Protocol que el Punt Lila sigui també l'espai tranquil. En cas que no existeixi un espai estrictament com a Punt Lila, s'ha de definir un espai (que pot ser un punt de la barra, un punt a l'espai de venda de tiquets, un punt a al *backstage* de l'escenari, etc.) que serà el punt d'entrada de situacions detectades. En aquest sentit l'Ajuntament de Berga ha optat per la instal·lació d'un **punt informatiu** a les festes on no es disposa de Punt Lila amb equip especialitat, es tracta de la "**Carpa Vull la Nit**".
- 3. Lavabos.** Els lavabos són un espai que genera inseguretat a les dones ja que acostuma a posar-se en llocs apartats, inhòspits, sense senyalitzar i amb poca il·luminació. Cal tenir presents aquests aspectes a l'hora de dissenyar tots els espais festius: localització, il·luminació interior i externa, nombre, estat de neteja, reposició de paper higiènic, etc.
- 4. Caldrà considerar les recomanacions** que aporta el treball realitzat a través de les **Marxes Exploratòries**. A l'apartat 1.6.3 de l'Informe de diagnòsi inclòs a l'Annex 1 es presenten les principals conclusions de l'observació participant a l'espai públic que realitzada a Berga, on també es pot consultar l'informe complet de les Marxes Exploratòries realitzades al municipi.

PROGRAMACIÓ

Aquest apartat estableix les actuacions en el disseny de la **programació de les festes populars**. Les persones organitzadores de les diferents festes populars es comprometen a tenir en compte aquests principis de disseny i a demanar **assessorament** a la Regidoria d'Igualtat i Feminismes sobre l'aplicació de la **perspectiva de gènere** en les activitats programades.

Els principis bàsics de programació són els següents:

- Promoure la presència de dones i persones LGTBI+ en el **disseny de la programació**.
- Promoure la **diversitat d'activitats i espais per a tots els públics**. Especial èmfasi en pensar activitats per i amb criatures, infants i gent gran. Posar facilitats perquè

les activitats tinguin espais per a aquestes persones o activitats per a diferents franges d'edat. La diversificació dels usos i funcions en mateixos espais també ajuda a una millor percepció de llibertat i seguretat.

- Promoure a dones i a persones LGTBIQ+ en les **activitats programades**. Ja sigui a través de la contractació d'artistes i espectacles, fins a programar activitats dirigides per a aquestes persones.
- Promoure **continguts amb perspectiva de gènere** o que no fomentin missatges masclistes sexistes, lgtbifòbics ni que facin apologia de les violències de gènere ni de la cultura de la violació.
- Promoure el **trencament dels rols estereotipats de gènere** en les pròpies activitats de festes populars i en les tasques a realitzar durant les festes. Cal tenir en compte que moltes de les tradicions culturals tenen un arrel clarament androcèntrica, masclista, sexista i lgtbifòbica. Adaptar-les a una realitat en pro de l'equitat de gènere no està renyit en seguir-les fent.

A l'Annex 2 hi ha propostes concretes per orientar la programació en aquest sentit. Cal dir que al Municipi ja s'han programat moltes festes populars on a través de la campanya "Vull la nit" s'ha vetllat per donar veu i presència a dones artistes i grups amb posicionament manifestament feminista. Amb tot, caldrà vetllar per ampliar aquesta perspectiva a tots els espais festius del municipi.

3.6.3. Detecció

Detecció és la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat¹⁷.

En aquest sentit, el Protocol és una eina per ajudar a conèixer els diferents **tipus de fets** constitutius de violències sexuals que es poden donar als espais de festes i saber intervenir **en la mesura de les possibilitats** de les persones que poden fer-ho.

En segon lloc, respecte a la detecció, cal fomentar que **totes les persones** que participen a la festa puguin actuar com a agents detectors. El **personal que organitza** la festa haurà rebut una **formació específica** que li permetrà identificar les diferents formes de violències sexuals que poden patir les dones i les persones LGTBIQ+ en aquests espais, conèixer els principis d'actuació i el circuit de derivació.

És important incorporar a la mirada la **sensibilitat per parar atenció** a les dinàmiques que s'estan produint als espais. Una fotografia del moment de la festa, entendre què està passant, quina activitat s'està realitzant, els actors que hi intervenen, les relacions que hi ha entre les persones, etc.

En tercer lloc, els i les agents detectors/es poden fer un seguit de **preguntes** en el moment que s'identifica que es dona o que es pot donar una situació d'agressió sexual i/o sexista:

👁️ **On** està passant?

👁️ **Qui** ho està fent?

A la zona de ball, a la barra, als lavabos, etc.

Una persona sola, un grup de persones, grup de noies, grup mixt, etc.

¹⁷ (Generalitat de Catalunya, 2009, p. 33)

<ul style="list-style-type: none"> ☞ Quina relació hi ha entre aquestes persones? ☞ En quin estat es troben aquestes persones? ☞ Qui està patint l'agressió i qui l'està exercint? 	<p><i>Són conegudes, són amistats, són parella, etc.</i></p> <p><i>Van visiblement molt begudes, semblen agressives, estan tranquil·les, etc.</i></p> <p><i>Una noia, un grup de noies, un noi, un grup de nois, un grup mixt, etc.</i></p>
--	---

3.6.4. Atenció

Atenció és el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació¹⁸.

PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

Aquest apartat és dels més importants del Protocol, ja que és l'eina que explica els **passos a seguir** en els moments on es detectin situacions constitutives de violències sexuals. Aquests principis i passos són els que hauran de tenir clars sobretot els i les **agents detectors/es** de la festa. Cal destacar que aquesta proposta d'actuació **pot ser revisada i millorada** a través de les avaluacions del **Grup de Seguiment**.

¹⁸ (Generalitat de Catalunya, 2009)

PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

❶ AVISAR I INFORMAR

Totes les situacions detectades s'han d'avisar i traspasar la informació a un **punt d'entrada de situacions** marcat per la festa. Aquest podrà ser el Punt Lila o el punt d'entrada de casos segons la festa. Haurà d'estar ben clar on s'ha d'avisar. Si a la festa no hi ha aquest dos punts, s'informarà del recursos del Protocol i on es poden dirigir i demanar ajuda¹⁹.

❷ INFORMACIÓ RIGOROSA

La informació ha d'arribar de primera mà abans de iniciar l'actuació. Cal evitar i tallar rumors. Cal garantir la confidencialitat.

❸ NO QÜESTIONAR L'AGRESSIÓ

Es recull la informació i es traspasa sense fer un judici sobre l'agressió. Sobretot en el cas que l'agressió estigui explicada per part de la persona agredida, caldrà tenir cura d'aquest principi.

❹ RESPECTAR LA VOLUNTAT DE LA PERSONA AGREDIDA

Es traslladarà tota la informació necessària a la persona agredida i es respectarà la seva voluntat. Només en casos de risc d'integritat física de la persona agredida es pot actuar sense la seva voluntat i sempre a través dels serveis de seguretat.

❺ TREBALL EN EQUIP

Ha d'haver-hi una resposta coordinada i amb equip de totes les situacions detectades i informades. Els diferents actors que hagin rebut formació lideraran l'actuació i la resta de personal ha de donar-los suport.

❻ ACTITUD DE CURA AMB LA PERSONA AGREDIDA I FERMA AMB L'AGRESSORA

De bon tracte, suport mutu, respectuosa i d'escolta activa cap a la persona que pateix l'agressió. Actitud ferma, de rebuig, però no violenta, dialogant i assertiva amb la persona que exerceix l'agressió.

PRINCIPIS D'ESCOLTA ACTIVA

Recomanacions per a mantenir una escolta activa durant l'atenció a la persona que alguna forma de violència sexual:

- No intentar dominar la situació.
- Esperar a escoltar tot el que la persona agredida ha de dir.
- No manipular o pressionar la persona agredida i respectar els seus temps.
- Escoltar sense pensar què dir a continuació.
- No treure la capacitat de decisió de la persona, ni usurpar el seu lloc.
- Deixar de banda els propis punts de vista per poder "sintonitzar".
- No introduir assumptes o exemples propis.

¹⁹ La persona referent o "agent detector" de cada entitat o comparsa ha de garantir que totes les persones de l'organització que participen a la festa, sàpiguen a on s'han de derivar els casos.

- No ignorar ni negar els sentiments genuïns de l'agredida.
- Poder estimular-la perquè pugui seguir parlant.

En funció de la persona que realitzi l'atenció, es defineixen funcions i passos a seguir específics:

POBLACIÓ EN GENERAL

👁️ DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

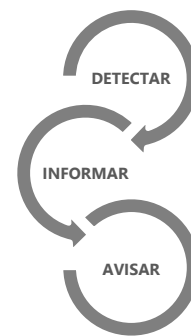
Si es detecta una situació clara d'emergència, es truca a emergències o s'avis a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

📍 INFORMAR

Si és la persona agredida que demana ajuda: se li ofereix acompanyament i se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa** i que pot **demanar ajuda**.

📣 AVISAR

Sinó és la persona agredida la que demana ajuda: es traspasa la informació del que està passant a qualsevol dels **recursos que ofereix el Protocol** en funció de la festa i del moment: telèfon d'emergències, punt d'entrada de casos, Punt Lila, serveis de seguretat, persona referent del Protocol, etc.

AGENTS DETECTORS²⁰:

DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

Si es detecta una situació d'emergència, es truca a emergències o s'avis a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida**.

INFORMAR

Si la persona agredida és la que demana ajuda: se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa**, que pot demanar **ajuda i acompanyament** per part de les entitats que organitzen la festa.

ACOMPANYAR

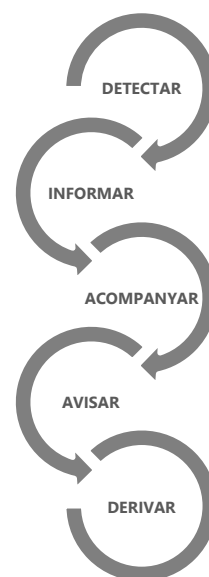
Si la persona vol desplaçar-se fins al punt d'entrada de casos, se l'acompanya. Si la persona no es vol desplaçar, es busca una companya o company perquè es quedi amb ella o ell i l'altra persona va a avisar al punt d'entrada de casos. **Mai es deixa sola a la persona que ha patit l'agressió**. Si la festa disposa d'**Espai Tranquil**, s'ofereix a la persona agredida si vol anar-hi.

AVISAR

Passar la informació al **punt d'entrada de casos**. Totes les festes han d'haver decidit on es traspasarà la informació sobre situacions que es puguin detectar i traslladar la informació als recursos disponibles.

DERIVAR

Informar a la persona agredida de les opcions que ofereix el **circuit d'atenció**, suport, derivació i recuperació a les persones que han patit agressions. Traspassar els **recursos** que s'hagin elaborat per la festa (díptic del Protocol, full d'informatiu per persones que hagin patit agressions, resum de recursos d'atenció disponibles, etc.)

²⁰ Les entitats participants a les festes populars i el personal municipal organitzador hauran rebut una formació de 4 hores com agents detectors i col·laboradors en l'aplicació del Protocol.

EQUIP D'INTERVENCIÓ I CURA

DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgbifòbiques**.

Si es detecta una situació d'emergència, es truca a emergències o s'avis a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida**.

INFORMAR

Si la persona agredida és la que demana ajuda: se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa**, que pot demanar **ajuda, suport, atenció i acompanyament** per les professionals del Punt Lila.

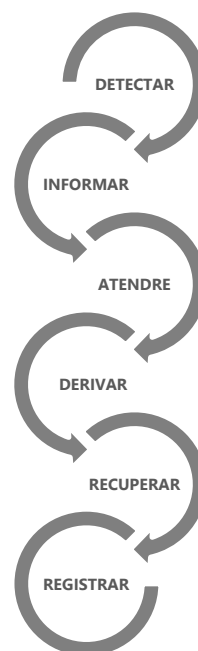
L'Equip del Punt Lila pot fer una **primera intervenció amb les persones agressores²¹** si valora que **no es posa en risc la seva pròpia seguretat** i sempre davant d'agressions més normalitzades com les mirades sexuals no desitjades i continuades, els comentaris sexuals no desitjats o la invasió continuada de l'espai vital.

Davant la detecció de situacions com tocaments puntuals, acorralaments o violacions, si es valora que es vol fer un primera intervenció amb l'Equip del Punt Lila, **sempre serà amb avís als serveis de seguretat** i acompanyament dels mateixos durant l'actuació.

ATENDRE

Segons els principis d'atenció:

- **Atenció prioritària a la persona agredida.**
Cal posar èmfasi en la defensa de la llibertat i de la seguretat de la persona que rep l'agressió. La prioritat és que estigui bé.
- **Respecte a les decisions de la persona agredida.**
Se li traslladarà tota la informació necessària, però respectarà en tot moment la seva voluntat. Si vol confidencialitat, si vol privacitat, si vol explicar-ho tot o només una part, si vol que les persones agressores marxin de l'espai de festa, si no vol que es comuniqui l'agressió, etc.
- **No centralitzar l'actuació en el procediment penal.**
Existeixen altres vies per acompanyar aquestes situacions i se li facilitarà un full informatiu amb els diferents camins que es poden agafar.

²¹ Cal tenir present que l'Equip del Punt Lila té la formació per atendre aquest tipus de situacions i valorarà la millor opció en funció de les situacions que es puguin donar.

S'animarà a la persona agredida a ser atesa a l'**Espai Tranquil**. Si la persona agredida no vol desplaçar-s'hi, es buscarà un espai tranquil a prop d'on es trobin. A l'Espai Tranquil quan arribi la persona agredida **només podran ser-hi amb ella l'Equip Punt Lila**. S'ha de generar un espai de privacitat, confiança i tranquil·litat.

L'Equip Punt Lila **atendrà amb més profunditat la persona agredida:**

- ☑ Informació sobre el Protocol. Explicar les possibilitats que poden sorgir i que no es farà res que ella no vulgui.
- ☑ Recollir la informació sobre el què ha passat.
- ☑ Recollir informació sobre l'entorn, la situació de la persona i la relació amb les persones agressores. Si té amigues o amics, si està sola o sol, si coneix o no les persones agressores, etc.
- ☑ Recollida de dades essencials, si vol. Sobretot telèfon de contacte i nom.
- ☑ Traslladar tota la informació sobre els **recursos disponibles** del circuit d'atenció i recuperació.

DERIVAR

Un cop la persona agredida decideixi què vol fer, se li oferirà suport i **acompanyament en la derivació** que hagi triat si és el cas als serveis coordinats a través del **protocol municipal d'abordatge de les violències masclistes**: SIAD, urgències de ginecologia de l'hospital de Berga (en cas que sigui necessari), o Mossos d'Esquadra (per interposar denuncia).

RECUPERAR

Si la persona agredida es troba amb les condicions i **vol seguir a la festa**, se l'animarà que ho faci amb el suport de la organització.

Si es dona el cas que **la persona agressora encara està a la festa**, s'explicarà a la persona agredida que la prioritat és que ella pugui seguir a la festa i que es farà una **intervenció amb les persones agressores**. La persona agressora podrà ser expulsades de la festa si així ho decideixen els **serveis de seguretat o policials** conjuntament amb l'organització de la festa i amb l'Equip del Punt Lila. També es pot oferir un suport a distància sense intervenció amb la persona agressora.

En el cas que es dugui a terme aquesta intervenció, **l'organització es quedarà** amb la persona agredida a

l'espai Tranquil mentre l'Equip Punt Lila sortirà a fer la intervenció. A la tornada se li explicarà tot el què ha passat i com ha quedat la situació.

REGISTRAR

Omplir el full de registre amb consentiment si és el cas o el full de registre de situacions detectades.

 És molt important que si hi ha **intervenció amb la persona agressora**, els serveis de **seguretat i policials es complementin i coordinin** amb el present Protocol i, concretament in situ, amb les persones de l'Equip del Punt Lila i amb les entitats organitzadores. Tots els actors implicats han de tenir coneixement dels Protocols i traspasar correctament la informació sobre les situacions que es puguin donar per **activar correctament els serveis de seguretat**.²²

És important destacar que el **Registre d'agressions** és responsabilitat de la persona Referent del Protocol al municipi. Quan el servei de Punt Lila es trobi en funcionament, serà l'equip d'aquest punt l'encarregat de tenir el Registre, omplir-lo i traspasar als casos a la persona Referent del Protocol. En els moments que no estigui operatiu el Punt Lila, l'encarregada de omplir-lo serà la persona Referent del Protocol. Aquesta Referent li traspasarà els fulls dels casos registrats a la tècnica d'Igualtat al finalitzar les festes populars on s'estigui aplicant el Protocol.

3.6.5. Recuperació/Reparació

***Recuperació** és l'etapa del cicle personal i social d'una dona que ha viscut situacions de violència en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda²³.*

L'objectiu d'aquest eix és garantir que si la persona que ha patit l'agressió vol **seguir a la festa**, ho pugui fer amb total comoditat. Es pactarà amb l'Equip de Intervenció i Cura.

També s'ha de verbalitzar l'**actitud de rebuig cap a l'agressió** i cap a les persones agressores per part de la organització. Que la persona agredida se senti recolzada, valorada i acompanyada.

Hi ha la **possibilitat d'aturar la festa** i denunciar que ha succeït un agressió sexista i/o de llegir el Manifest. La persona Referent del Protocol, conjuntament amb la organització de la festa i si el Grup de Seguiment del Protocol ho ha acceptat a les reunions de preparació, es pot oferir a la persona agredida que una de les accions és **aturar un moment la música o la festa** i per megafonia llegir el Manifest, denunciar que s'ha produït una agressió o posar la falca.

²² L'Ajuntament de Berga té previst adherir-se al **Protocol de seguretat de contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya** i, per tant, el present Protocol és d'aplicació conjunta amb els professionals de seguretat: controls d'accés, vigilants de seguretat i Polícies de Catalunya. Aquests serveis hauran de treballar segons els **principis de complementarietat i coordinació** amb el present Protocol municipal i hauran de vetllar per garantir l'adequada col·laboració entre tots els actors serveis i institucions implicats en les activitats d'oci (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2019, p. 43)

²³ (Generalitat de Catalunya, 2009, p. 33)

Reparació és el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda²⁴.

Se li explicarà a la persona agredida els **recursos disponibles del circuit**. En funció de la gravetat, és important no perdre el contacte d'aquesta persona i, si cal, l'Equip d' Intervenció i Cura o bé l'equip del SIAD la **trucarà l'endemà** per fer-li els seguiment sobre com es troba i li tornarà a facilitar tota la informació necessària.

També se li traslladarà un **full informatiu** per a què disposi de la informació necessària per tal de valorar la denúncia, amb l'explicació de les conseqüències positives i negatives de fer-ho, els perills de la victimització secundària i les recomanacions d'anar en paral·lel amb altres vies no judicials.

COMUNICAT PÚBLIC EN CAS D'AGRESSIÓ GREU

En el cas que la persona agredida vulgui i si és un **cas que es considera de gravetat²⁵**, l'**equip d'Igualtat de gènere de l'Ajuntament**, juntament amb la persona Referent del Protocol, valoraran si és necessari que l'Ajuntament faci un **comunicat públic** davant una agressió i informarà a la **Comissió de Seguiment**. Si la Regidoria ho considera oportú, reunirà d'urgència la Comissió de Seguiment del Protocol. Queda proposat per al contingut del comunicat públic el text del document d'adhesió al Protocol municipal.

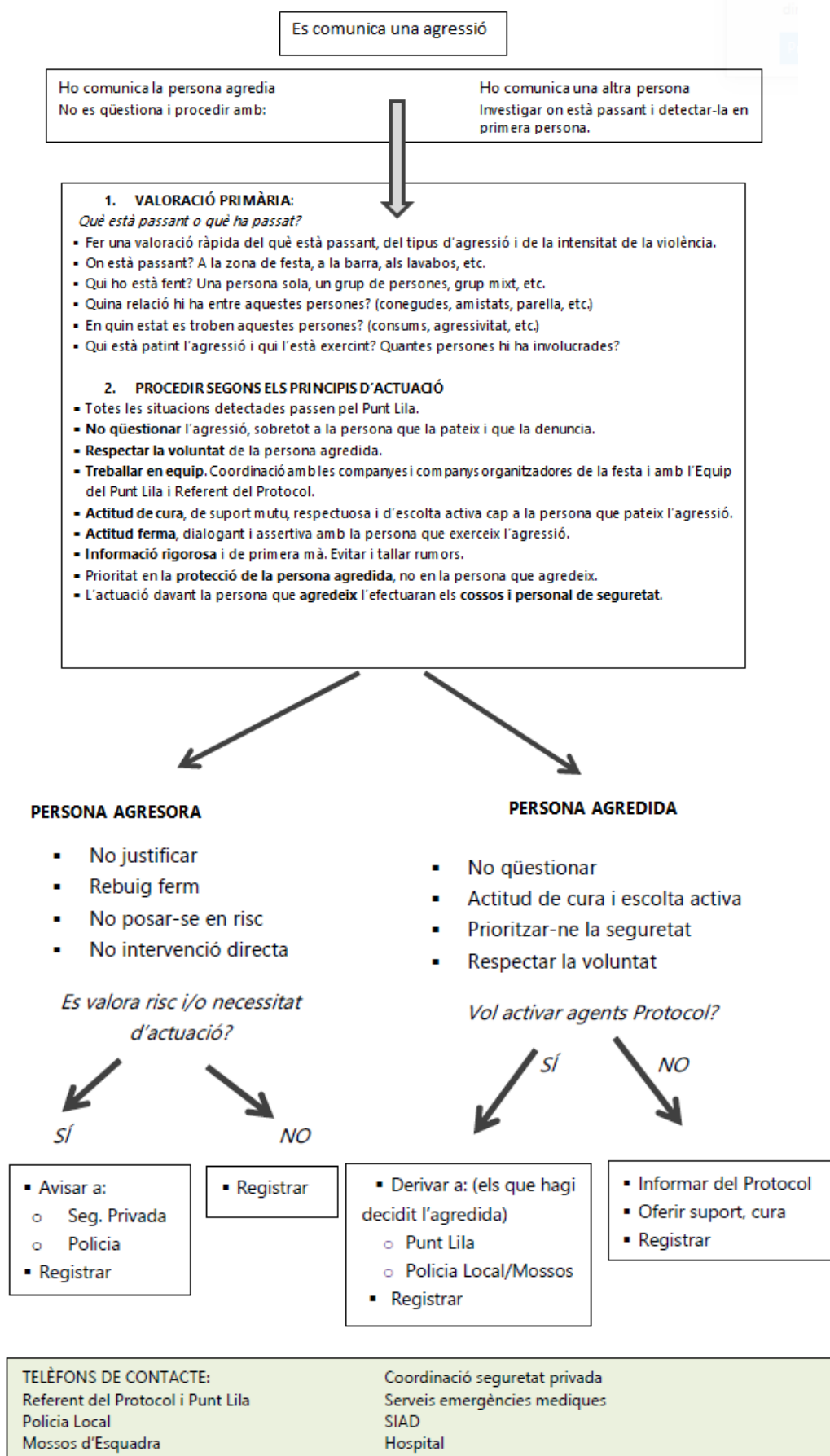
²⁴ (Generalitat de Catalunya, 2009, p. 33)

²⁵ La consideració de gravetat poden ser les agressions explicades al punt 2.2 de la proposta de gradació d'agressions que es troba a l'Annex 2 fitxa 3: exemples d'agressions. El Comissió de Seguiment pot valorar que també es de gravetat per altres motius.

4 RESUM DEL CIRCUIT

PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT LES AGRESSIONS SEXISTES EN ESPAIS FESTIUS											
PREVENCIÓ	Campanya "Vull la Nit"	Materials de Campanya: missatges, cartells, etc.	Manifest per unes festes lliures d'agressions sexistes	Formació entitats i comparses festes populars i agents intervenció	Programació amb perspectiva de gènere	Espais de suport: Punt Lila (amb espai tranquil) i Carpa "Vull la Nit".					
DETECCIÓ	Tipus de violències sexuals (existeixen altres manifestacions que també poden de ser detectades)										
	Mirades sexuades no desitjades i continuades	Comentaris masclistes, sexistes, lesbofòbics, gaifòbics i transfòbic	Invasió continuada de l'espai vital	Tocaments puntuals o continus no desitjats	Acorralaments	Violació amb intimidació i/o amb violència física					
											
QUI DETECTA?	Persones festa	Agents detectors organització	Equip d'Intervenció i Cura	Persona que pateix l'agressió							
ATENCIÓ	Passos a seguir			Atenció a la persona agredida							
	<ol style="list-style-type: none"> DETECCIÓ DE LA SITUACIÓ VALORACIÓ RESPOSTA IMMEDIATA O COORDINACIÓ EQUIP DE RESPOSTA ATENCIÓ A LA PERSONA AGREDIDA ENTRADA DE LA SITUACIÓ AL PUNT LILA COORDINAR L'EQUIP D' INTERVENCIÓ I CURA I VALORAR GRAU DE RISC. Actors i Premisses bàsiques. INTERVENCIÓ AMB LA PERSONA AGRESSORA <ol style="list-style-type: none"> Reconeixement agressió i acords. No reconeixement acords i negociació. Expulsió. Negació de l'expulsió o comportament violent: serveis de seguretat. REUNIÓ D' AVALUACIÓ I CURA 			<p>Principis</p> <ol style="list-style-type: none"> Atenció prioritària persona agredida No qüestionar agressió Respecta les seves decisions Actitud de cura Informació rigorosa No centrar procediment via penal <p>Passos a seguir</p> <ol style="list-style-type: none"> Oferir espai tranquil Atenció a l'espai tranquil. Privacitat Recollir i traslladar informació Pactar la intervenció i els acords Crear equip de cura amb la persona agredida i l'Equip de Intervenció i Cura per a la intervenció Explicació de tot el que ha passat a la persona agredida. 							
RECUPERACIÓ	Principis		Recursos i serveis disponibles								
	<ol style="list-style-type: none"> Que la persona agredida pugui seguir a la festa Actitud col·lectiva de rebuig a les agressions Traslladar tota la informació sobre recursos de recuperació Agafar contacte i trucar l'endemà si es creu convenient 		Full informatiu sobre agressions sexuals	Registre de les situacions succeïdes	Comunicat Ajuntament	Xarxa de Bruixes	Punt Lila / Carpa "vull la Nit"	SIAD Comarcal	SIE Catalunya Central	SAI Comarcal (CC Berguedà)	GAV Mossos / 112

PROPOSTA DE CIRCUIT D'ACTUACIÓ:

5 COMISSIÓ DE SEGUIMENT

OBJECTIUS

L'objectiu general d'aquest grup de treball és el de **vetllar per la bona implementació i millora del protocol**. Els objectius específics són els següents:

- ❖ Promoure una implementació del Protocol de qualitat a cada festa on es vulgui aplicar.
- ❖ Fer el seguiment de les accions de la Campanya per combatre les agressions sexistes.
- ❖ Vetllar perquè els compromisos de requisits mínims es portin a terme. Sobretot materials necessaris i formacions.
- ❖ Adaptar el Protocol marc a les especificitats de cada festa.
- ❖ Coordinar les tasques prèvies, durant i posteriors que s'hagin de fer per implementar el Protocol.
- ❖ Vetllar per incorporar la perspectiva de gènere i la transversalitat en els diferents àmbits d'actuació del Protocol.
- ❖ Avaluar i millorar el Protocol Marc.
- ❖ Vetllar pel Registre de les situacions detectades de violències sexuals durant els festes populars.

REFERENT DEL PROTOCOL

Caldrà definir la persona **Referent del Protocol** al municipi, que formi part de la Grup de Seguiment i que estigui present a les festes populars on s'implementa el Protocol. Aquesta persona pot ser personal tècnic de cultura, d'igualtat, de joventut, etc. La persona serà assignada a decisió del **Grup de Seguiment**.

Les **funcions** de la persona Referent del Protocol són les següents:

- ❖ Traspassar la **informació** a les entitats organitzadores, a personal contractat i a la seguretat sobre el Protocol i sobre els **formacions** obligatòries.
- ❖ Vetllar perquè els **materials de campanya** i els **espais** mínims acordats (Punt Lila i Espai Tranquil) es situïn als llocs adequats.
- ❖ Vetllar perquè el Protocol i els **passos a seguir** s'implementin adequadament durant les festes populars.
- ❖ Decidir conjuntament amb les persones organitzadores de la festa i de l'Equip de Intervenció i Cura, l'**activació** o no dels **serveis de seguretat i emergències**.
- ❖ Definir una persona referent del Protocol en els moments que no pugui ser-hi.
- ❖ Escoltar i traspasar les propostes de millora que aportin les entitats al Grup de Seguiment.
- ❖ Responsabilitzar-se dels fulls de **Registre** d'agressions. Quan hi hagi el Punt Lila haurà d'estar al cas que el tinguin i els retorni al final de cada festa. Sinó hi ha activat un Punt Lila, serà la persona encarregada d'estar present i omplir el Registre. Al final de cada festa popular on s'apliqui el Protocol, haurà de guardar el Registre i presentar-lo al Grup de Seguiment quan es reuneixi.

TROBADES I ASSISTENTS

Aquest grup es reunirà com a **mínim dues vegades a l'any**. Una per preparar les festes i una per avaluar-les. Per exemple, per Festa Major, s'haurà de fer una reunió prèvia de preparació i una després d'avaluació.

Les persones que formaran part de la **Grup de Seguiment** seran les següents:

- ❖ Regidora d'Igualtat. Coordinadora del Grup de Seguiment.
- ❖ Regidora de Cultura.
- ❖ Referent del Protocol.
- ❖ Personal tècnic participant al Grup Motor: Igualtat, Joventut, Comunicació, Cultura, Salut, Centres Cívics, Serveis Socials, Esports, Comerç.
- ❖ Policia Local.

Es valorarà la participació d'altres àrees municipals: Urbanisme, Seguretat, etc.

SEGUIMENT DE LA COMISSIÓ PARTICIPATIVA

Paral·lelament es convocarà a la Comissió Participativa (formada per les entitats i comparses que han participat al procés d'elaboració del Protocol, així com noves entitats que s'hi vulguin afegir i persones del municipi que desitgin participar a títol individual) per crear un grup de seguiment ciutadà.

Aquest grup podrà aportar les valoracions i propostes que permetran al Grup de Seguiment adequar el Pla d'actuació a possibles noves necessitats, així com nodrir-se de les propostes que milloraran el Protocol.

La Comissió Participativa es convocarà com a mínim un cop l'any, amb prou antelació a la festa popular on s'apliqui el Protocol per poder integrar les propostes.

6 PLA D'ACTUACIÓ

6.1. INTRODUCCIÓ

El Pla d'actuació del Protocol s'ha definit a partir de les propostes que sorgides a les sessions de treball del **Grup Motor** i de la **Comissió Participativa**. També a través de les activitats d'observació participant de l'espai públic (Marxa exploratòria) i de les entrevistes a informants clau.

6.2. ÀMBITS D'ACTUACIÓ

El total de 60 accions a través de les quals queda definit el Pla d'actuació del Present Protocol s'estructuren en diversos àmbits d'actuació:

Al primer bloc es presenten les **accions marc** -de caràcter general- que de forma transversal despleguen i complementen la resta d'accions del Protocol.

El segon bloc fa referència a **accions formatives a agents** que no només tenen les responsabilitats específiques que marca el Protocol, però que és recomanable que s'implementin per incorporar mínimament la perspectiva de gènere per abordar les dinàmiques pròpies de les violències sexuals.

El tercer bloc fa referència a un dels aspectes que més importància s'ha donat a la Comissió Participativa, que és el de posar el **focus en l'educació** formal (infantil, primària, secundària, etc.), la no formal (educació en el lleure, educació no reglada) i des d'un treball comunitari amb l'educació informal (famílies, grups d'igual, etc.).

El quart bloc son propostes sorgides sobretot arran de la importància detectada que l'espai, el disseny, els usos i la **mobilitat de les dones i les personal LGTBIQ+** és un dels aspectes que menys es treballa i que també es de vital importància.

El cinquè bloc recull les propostes específiques per a l'àmbit de l'oci nocturn i de festes populars.

Com a novetat d'aquest Protocol cal destacar que el treball amb la Comissió Participativa i el Grup Motor ha permès identificar la preocupació per començar a treballar en altres espais públics d'oci "no festiu", i per aquest motiu s'inclouen dos nous blocs: el referent a l'**àmbit esportiu**, i un bloc final on queden recollides tres accions dirigides a l'**àmbit de gent gran**. Aquest dos blocs s'espera que es segueixin desenvolupant a través de la tasca de seguiment i avaluació de la Comissió de Seguiment, sempre comptant amb les aportacions de la Comissió participativa del Protocol.

Nº	EIX	ACCIONS MARC	Àrea responsable	Àrea en coordinació	Temporització	Pressupost assignat
1	Tots	Dissenyar el Protocol d'abordatge de les violències sexuals als espais festius, seguiment d'aplicació, revisió i inclusió de noves accions adaptades a necessitats d'espais i població.	Joventut i Igualtat	Totes	2019	Recurs tècnic DIBA
2	Tots	Difondre i promoure l'adhesió al manifest del Protocol entre el màxim nombre d'agents socials del territori.	Participació i comunicació	Feminisme	2019	comunicació
3	Tots	Valorar incloure els criteris de puntuació: "adhesió al Protocol" i "compromís participar en accions formatives" a les bases de subvencions generals anuals per a entitats.	Participació	Totes	2019	Ajuntament
4	Tots	Adhesió municipal al "Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci" del Departament d'Interior de la Generalitat.	Polícia	Totes	2019	Polícia
5	P	Mantenir la campanya "Vull la nit", seguint amb la difusió a xarxes, i disseny i distribució de materials de campanya.	Joventut i Feminisme	Comunicació	2019	Joventut
6	P	Estudiar el disseny d'una nova campanya preventiva que interpel·li a tota la població (adults/es i gent gran), com a campanya paral·lela o com a ampliació de l'actual campanya, fent servir canals de comunicació que permetin arribar als diferents grups d'edat.	Feminisme i comunicació	Serveis Socials, Educació, Esports	2020	Feminisme
8	A	Compromís de l'Ajuntament per personar-se com acusació particular/popular i amb previ permís de la persona agredida en els processos judicials de violències sexuals en espais públics.	Feminisme	Serveis jurídics (secretaria)	2020	Secretaria
9	Tots	Creació del Grup de Seguiment del Protocol, integrat per els perfils tècnics del Grup Motor, i aquells altres que es consideri pertinent: Policia Local, Mossos d'Esquadra, Serveis tècnics municipals, àrees tècniques del Consell Comarcal, etc.	Feminisme	Totes-Grup Motor	2020	-
10	Tots	Creació de la figura "Referent del Protocol".	Feminisme: Tècnica igualtat	-	2020	-
11	Tots	Encàrrec d'una avaluació externa anual sobre l'aplicació del Protocol, i el procediment en els casos.	Feminisme	-	2021	Ajuntament
12	P, A	Elaboració d'un decàleg sobre com informar casos de violències sexuals i violències masclistes dirigit a la premsa i mitjans de comunicació.	Comunicació	Feminisme	2020	Comunicació
Nº	EIX	SEGELL DE QUALITAT / DISTINTIU	Àrea responsable	Àrea en coordinació	Temporització	Pressupost assignat

14	Tots	Creació d'un grup de treball dins de la Comissió de Seguiment per definir els criteris per atorgar el segell/distintiu als diferents àmbits: oci nocturn, comparses Patum, entitats municipi, clubs esportius. A aquest àmbits s'hi podran incorporar aquells que la Comissió de Seguiment consideri pertinents.	Feminisme	Totes	2020	Estructura plantilla municipal
15	Tots	Creació d'un segell de qualitat/distintiu per a les Comparses de Patum adherides al Protocol.	Patum	Feminisme	2020	Patum
16	Tots	Creació d'un segell de qualitat/distintiu per als locals d'oci nocturn, bars i restaurants adherits al Protocol.	Joventut	Feminisme	2020	Joventut
17	Tots	Creació d'un segell de qualitat/distintiu per a les entitats del municipi adherides al Protocol.	Participació	Feminisme	2020	Participació
18	Tots	Creació d'un segell de qualitat/distintiu per als clubs esportius adherits al Protocol d'abordatge de l'assetjament a l'esport (caldrà dissenyar) i al Protocol d'abordatge de les VS als espais festius.	Esports	Feminisme	2020	Esports
Nº	EIX	ACCIONS FORMATIVES	Àrea responsable	Àrea en coordinació	Temporització	Pressupost assignat
19	P	Tallers d'introducció a les violències sexuals dirigit a entitats, locals nocturns, ciutadania, comparses de Patum (titulars i persones col·laboradores) i tècniques municipals.	Feminisme	Totes	2020	Feminisme
20	P, D, A	Formació específica com a "agents detectors" a representants d'entitats, comparses i locals nocturns.	Feminisme	Patum, Participació i Joventut	2020	Feminisme
21	Tots	Formació sobre perspectiva de gènere, violències sexuals, espais públics i consum de drogues a la Comissió de Seguiment del Protocol.	Feminisme i Joventut	Totes	2020	Feminisme i Joventut
22	P	Formació específica sobre perspectiva de gènere en el disseny dels espais de festa a personal de l'administració i entitats/ciutadania organitzadores de les festes populars.	Participació	Festes i Feminisme	2020	Participació
23	Tots	Formació sobre perspectiva de gènere, violències sexuals, espais públics i consum de drogues a càrrecs polítics electes.	Feminisme	Alcaldia	2020	Feminisme
24	Tots	Formació sobre perspectiva de gènere i elaboració de protocols propis a entitats (esports, cultura, etc.) i col·lectius que ho demanin.	Participació	Totes	2021	Feminisme
25	Tots	Formació sobre perspectiva de gènere, violències sexuals, espais públics i consum de drogues a personal de l'administració.	Feminisme	RRHH	2019	RRHH
26	D, A, RR	Formació en perspectiva de gènere i específica en desigualtats en l'aprenentatge diferencial de la sexualitat a personal sanitari (Urgències Hospital i servei ASSIR).	Feminisme	Hospital	2020	Hospital

27	P, D	Formació específica en perspectiva de gènere i violències sexuals a les comparses de Patum (titulars i col·laboradors), com a formació “obligatòria”, programada a principis d’any i vetllant per a que hi participin persones que no han participat a anteriors formacions.	Patum	Feminisme	2020	Feminisme
28	Tots	Formació en perspectiva de gènere i violències sexuals dirigida als cossos de seguretat i al personal tècnic municipal.	Feminisme	Polícia	2019	DIBA
29	Tots	Ampliar formació (més de 4h) sobre perspectiva de gènere, desigualats de gènere, violències sexuals i espais públics a tots agents sol·licitants: agents de la Policia Local i Mossos d’Esquadra, entitats festa major, culturals, esportives, etc.	Feminisme	Totes	2019	Feminisme
Nº	EIX	EDUCACIÓ	Àrea responsable	Àrea en coordinació	Temporització	Pressupost assignat
30	P	Mantenir i ampliar els tallers de prevenció de violències i coeducació que s’estan realitzant als centres secundària (ampliar a 1er-3er ESO + batxillerats i cicles).	Àrea Igualtat CC.	Feminisme Educació	2019	Consell Comarcal
31	P, D, A	Establiment de la figura “d’agent detector/preventiu” als centres educatius. Alumnes que han rebut formació i poden realitzar assessoraments i deteccions primàries “entre iguals”. Acció en coordinació amb el CC i el projecte de coeducació i prevenció de violències als centres de primària i secundària.	Àrea Igualtat CC.	Feminisme Educació	2020	Consell Comarcal
32	P, D, A	Incorporar tallers específics sobre educació sexual amb perspectiva de gènere per a famílies, al cicle de xerrades programades en el marc de “l’escola de mares i pares”.	Educació	Feminisme	2020	Educació
33	P, D, A	Tallers específics sobre educació sexual amb perspectiva de gènere i prevenció de les violències masclistes i sexuals dirigida al professorat, en coordinació amb el projecte de formació en coeducació del CC.	Àrea Igualtat CC.	Feminisme Educació	2020	Consell Comarcal
34	P, D, A	Formació a agents educatius de l’educació no formal sobre educació sexual amb perspectiva de gènere: caus, esplais, clubs esportius amb planter, etc.	Participació	Educació, Joventut i Esports	2020	Cada àrea
35	P, D, A	Creació de la figura permanent “d’agent preventiu” amb funcions d’informació, assessorament i sensibilització en matèria d’igualtat de gènere (tallers, jornades, formacions), amb presència als centres educatius i espais públics freqüentats per població jove.	Joventut	Feminisme	2022	Joventut
36	P, A	Tallers d’autodefensa feminista: un bloc impartit per la Policia Local (autodefensa + marc legal) + un bloc amb un enfocament feminista (posicionament del cos, ocupació de l’espai, teoria feminista).	Polícia	Feminisme	2019	Polícia

37	P	Tallers específics sobre desconstrucció de la masculinitat tradicional per a homes adults, joves i adolescents.	Feminisme	Joventut	2020	Cada àrea
38	P	Elaborar un document de relació d'accions realitzades als centres educatius del municipi (formacions, tallers i xerrades) per part de l'Ajuntament i del Consell Comarcal els últims 4 anys per ajustar les coordinacions i programar accions de continuïtat i ampliació.	Àrea Igualtat CC. Feminismes	Educació	2020	-
Nº	EIX	MOBILITAT I ESPAI	Àrea responsable	Àrea en coordinació	Temporització	Pressupost assignat
39	RR	Acte públic de rebuig a les agressions sexistes i LGTBfòbiques a l'espai públic on s'hagi produït (sempre que la persona que l'ha patit hi estigui d'acord)	Feminisme	Alcaldia	sempre	Feminisme
40	P, D, A	Augment de la presència de policia local i mossos "parelles de carrer"	Governació	Feminisme	2021	Cada àrea
41	Tots	Desenvolupar la creació de "rutes liles" de tornada a casa dissenyades amb el treball de la segona Marxa Explorària realitzada en el marc d'elaboració del Protocol, amb tots els "espais segurs" identificats, més aquells que es consideri afegir (dins i/o fora de la "ruta lila").	Feminisme	ST, Comerç i Governació	2020	ST
42	P	Incorporar les "rutes liles" als mapes distribuïts a l'oficina de turisme municipal, i als mapes editats per Patum.	Feminisme	Turisme, Patum, Comunicació	2020	Cada àrea
43	Tots	Encarregar un informe de viabilitat a Serveis tècnics municipals a partir de les propostes sorgides a les Marxes Exploràries i mapatge realitzades al municipi que permeti programar la seva implementació.	Feminisme	ST	2020	ST
44	P	Formació a personal d'urbanisme, arquitectura i mobilitat sobre perspectiva de gènere en el disseny de l'urbanisme i la mobilitat.	Feminisme	ST i RRHH	2019	DIBA
Nº	EIX	OCI NOCTURN I FESTES POPULARS	Àrea responsable	Àrea en coordinació	Temporització	Pressupost assignat
45	P, D, A	Mantenir la instal·lació del Punt Lila (equip professional contractat)/Carpa "Vull la nit" (equip tècnic municipal) a totes les festes populars (Patum, Carlinada, Cap d'Any, Elois, Carnestoltes), incorporant aquelles festes que consideri la Comissió de Seguiment.	Feminisme	Festes, Comunicació, Joventut i Patum	2019	Feminisme
46	P, D, A	Creació de la figura "Agents detectors" a totes les festes populars. Persones referents de cada entitat o comparsa de Patum que ha rebut la formació específica i coneix el circuit de derivació. Per Patum és especialment interessant per a l'activitat "passa carrers", i la resta d'entitats a les barres i activitats per festes populars.	Feminisme	Festes, Joventut i Patum	2020	Feminisme

47	P, D, A	Valorar la creació d'un equip professional de "Punt Lila" municipal, oferint la formació específica necessària (primera acollida en situació de violència masclista i violències sexuals, acompanyament, actuació davant presumpte agressor, etc.)	Feminisme	Festes, Joventut i Patum	2021	Feminisme i Festes
48	Tots	Facilitar els recursos per l'elaboració de protocols d'actuació davant les violències sexuals específic per a locals d'oci nocturn.	Feminisme	Feminisme i Promoció Econ	2021	Promoció econ
49	Tots	Incorporar un apartat sobre el Protocol, servei de Punt Lila/carpa "vull la nit" i contactes de derivació a la nova APP de la Patum.	Patum	Patum i TIC	2020	Patum
50	P	Establir el compromís de participar a les accions formatives en dispensació responsable d'alcohol i prevenció de violències sexuals a les bases de sol·licitud de barra per festes populars per poder optar a la seva concessió.	Participació	Participació i Festes	2020	Participació/ Cada àrea
51	P	Promoure l'adhesió a la campanya i Protocol entre les festes populars de barri del municipi.	Feminisme	Festes	2020	Festes
Nº	EIX	ESPAIS PÚBLICS D'OCI "NO NOCTURN": ESPORT	Àrea responsable	Àrea en coordinació	Temporització	Pressupost assignat
52	Tots	Elaboració d'un protocol marc contra l'assetjament i el sexisme a l'àmbit dels esports en el marc de la coordinadora d'entitats esportives, per a que els clubs s'hi puguin adherir. Vinculat a un segell de qualitat/distintiu, i amb visibilitat a través del corresponent logotip a les samarretes esportives dels clubs adherits.	Feminisme	Esports	2020	Esports
53	P	Accions de sensibilització en moment de partit per vetllar per unes relacions i comentaris respectuosos a les grades.	Feminisme	Esports	2020	Esports
54	P	Tallers de sensibilització dirigit a famílies sobre prevenció del sexisme i conductes no desitjables durant els partits.	Feminisme	Esports	2021	Esports
55	P	Elaboració d'una campanya de sensibilització en treball conjunt amb els clubs, en la línia i com a continuïtat de la campanya del Consell Comarcal: "visibilitzant les dones a l'esport", centrada en la denuncia del sexisme a l'àmbit esportiu.	Feminisme	Esports Joventut	2019	Esports
56	Tots	Formació a les juntes de tots els clubs esportius (seguint i coordinant el treball que està realitzant el CC)	Feminisme	Esports Joventut	2020	Esports
57	P	Creació d'un decàleg de "bones pràctiques" a l'àmbit esportiu contra l'assetjament i el sexisme a partir de les accions que puguin desenvolupar els clubs esportius de Berga, i recollint bones pràctiques d'altres clubs esportius.	Feminisme	Participació i Esports	2021	Esports
Nº	EIX	ESPAIS PÚBLICS D'OCI "NO NOCTURN": GENT GRAN	Àrea responsable	Àrea en coordinació	Temporització	Pressupost assignat
58	P	Tallers dirigits a "gent gran", per treballar LGTBI, sexualitat, i violències masclistes normalitzades.	Feminisme	SS	2020	SS

59	P	Estratègia de primer treballar amb activitats al Centre Cívic de Gent Gran, per més endavant treballar amb els bars on acostumen a socialitzar-se els homes grans del municipi (possible campanya contra els "piropos").	Feminisme	SS, Participació	2020	Feminisme
60	P	Activitat intergeneracional entre joves i gran de sensibilització contra les violències masclistes i sexuals.	Joventut	Educació	2020	Joventut

7 BIBLIOGRAFIA

- BARJOLA, N. (2018). *Microfísica sexista del poder. El Caso Alcàsser y la construcción del terror sexual*. Virus Editorial: Barcelona.
- BRUGUER, J. (2017). *Guía per dissenyar i executar processos participatius en l'àmbit municipal*.
- BUTLER, J. (2007). *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. Barcelona: Paidós.
- DEPARTAMENT D'INTERIOR (2018). Enquesta violència masclista Catalunya 2016. Principals resultats. Disponible a: https://interior.gencat.cat/ca/el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/enquesta_de_violencia_masclista/
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (2012). *Guia per a l'elaboració d'un pla local de prevenció de drogodependències*. Barcelona: SPOTT, Àrea d'Atenció a les Persones, Diputació de Barcelona. Consultat el febrer / 2018, a <https://www1.diba.cat/uliep/pdf/52508.pdf>
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2018). *Recull d'eines i materials entorn als protocols d'actuació davant de l'assetjament i les agressions sexuals en espais públics i contextos d'oci* Barcelona: Oficina de Les Dones i LGTBI. Diputació de Barcelona.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2018). *Guia per a l'elaboració de protocols davant les violències sexuals en espais públics d'oci*. Barcelona: Oficina de Les Dones i LGTBI. Diputació de Barcelona. Col·lecció eines. Sèrie Benestar i ciutadania.
- DIRECCIÓ GENERAL DE JOVENTUT. (2013). *Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista*. Barcelona: Departament de benestar Social i família, Generalitat de Catalunya. Consultat el febrer / 2018, a www.jove.cat/protocolviolenciajove
- FEDERICI, S. (2004). *Calibán y la bruja. Mujeres, cuerpo y acumulación originaria*. Madrid: Traficantes de sueños.
- FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT;. (2014). *Observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno*. Consultat el febrer / 2018, a <http://www.drogasgenero.info/noctambulas/informes/>
- Generalitat de Catalunya. (2009). *Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya. Consultat el 2018, a <https://www.parlament.cat/document/nom/TL75.pdf>
- Generalitat de Catalunya. (2016). *LLEI 11/2014, per garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia*. Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions.
- JAYME, M., & SAU, V. (1996). *Psicología diferencial del sexo y el género*. Barcelona: Icaria.
- Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. (2015). *Macroencuesta de violencia contra la mujer 2015*. Madrid: Publicaciones oficiales. Recollit de http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/coleccion/pdf/Libro_22_Macroencuesta2015.pdf

PARÉS, M., & MARCH, H. (2012). *Guia per avaluar processos participatius*. Barcelona: Departament de Governació i Relacions Institucionals. Consultat el febrer / 2018, a http://governobert.gencat.cat/web/.content/30_ParticipacioCiutadana/04_Difusio_i_recerca/guies_breus_de_participacio_ciutadana/Guia_per_avaluar_processos_participatius/3-guia_avaluar.pdf

PÉREZ OROZCO, A. (2014). *Subversión feminista de la economía. Aportes para un debate sobre el conflicto capital-vida*. Madrid: Traficantes de sueños.

PUNT 6, Col·lectiu. (2017). *Entorns habitables*. Barcelona: Col·lectiu Punt 6. Consultat el febrer / 2018, a https://issuu.com/punt6/docs/entorns_habitables_cat_final

TOLEDO, P.; PINEDA, M.(2016) L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya. *Barcelona: Bellaterra*. Part 1: marc conceptual sobre els violències sexuals.